

INTERNATIONAL

JOURNAL of HUMAN STUDIES

ULUSLARARASI İNSAN ÇALIŞMALARI DERGİSİ

ISSN: 2636-8641

Cilt/VOLUME 4 Sayı/ISSUE 8 Yıl/YEAR: 2021

Alındı/RECEIVED: 16-02-2021 – Kabul/ACCEPTED: 29-09-2021

Popülizm Bağlamında Avusturya Özgürlük Partisi (Freiheitliche Partei Österreichs – FPÖ) ve Yabancı Düşmanlığı

The Austrian Freedom Party (Freiheitliche Partei Österreichs - FPÖ) and Xenophobia in the Context of Populism

Bekir HALHALLİ¹

Abstract

It has been a period of radical right movements; xenophobia, racism and religious separatism have increased in Europe. Austria, as a country, has allowed the radical right party to come to political power. As the arrival of refugees in Europe continues apace, xenophobia and anti-Muslim sentiment has become more pronounced with the problem showing no signs of abating. In recent years, the populist Austrian Freedom party in Austria has sought to capitalize on such sentiments through the use of xenophobic, anti-immigrant and anti-Muslim rhetoric, an approach that has raised its profile and garnered attention among the electorate. In following a populist discursive strategy that embraces anti-immigration, anti-Muslim and

Öz

Son yıllarda Avrupa genelinde aşırı sağ hareketlerin, yabancı düşmanlığının, ırkçılığın ve dini ayrılmışlığın arttığı görülmüştür. Özellikle mültecilerin Avrupa'ya gelmesiyle birlikte, Avrupa'daki yabancı düşmanlığı ve Müslüman aleyhtarı muhalefet daha da belirginleşmekte ve bu sorun gün geçtikçe daha ciddi bir hal almaktadır. Bu kapsamda Avusturya ise aşırı sağcı bir siyasi partinin iktidara gelmesine izin vermiştir. Özellikle son yıllarda yabancı düşmanı, göçmen karşıtı ve Müslüman karşıtı söylemler üzerinden güç kazanan Avusturya'daki bu popülist Avusturya Özgürlük Partisi dikkatleri üzerine çekmekte ve kışkırtıcı bir dil kullanmaktadır. FPÖ, milliyetçi ve popülist yönleriyle; göç, Müslüman karşıtı ve yabancı

¹Bekir HALHALLİ, Dr., Uluslararası İlişkileri Bölümü, hiwyan@gmail.com, Orcid: 0000-0001-7148-0505

anti-foreign elements, its advocacy of homogeneity and support for anti-European Union discourses and strategies continue to build political momentum.

The aim of this study is to examine Austria Freedom Party in the context of populism. Austria has chosen to examine as far as possible the rise of the populist far-right in Europe. The reason for choosing Austria; the far right has a very special place in the history of this country, and Austria has a very special place in the history of the far right.

In this study, the nationalist and populist elements of the Austria Freedom Party's discourse within the context of Austrian politics will be analyzed through Critical Discourse Analysis. Through Critical Discourse Analysis, the period of 2001-2019 will be analyzed and compared. In addition to the methodological originality of the study, its current contribution is to reveal how this populist far-right party in Austria legitimizes their discourse. Newspaper contents, official websites, articles, party programs, public speeches, and social media discourses of the Freedom Party are examined empirically. In the study, a leading and influential politician is selected for this political party. In order to avoid the impression that the focus was the discourse of individual politicians, some pieces of discourse of other members of this party were analyzed, as well as the more general discursive material of the parties, such as party programs.

Keywords: Populism, FPÖ, Austria, Radicalism, Xenophobia

karşıtı unsurları içeren popülist bir söylemsel strateji izlemektedir. Homojen popülizmi savunan Avusturya Özgürlük Partisi, ayrıca Avrupa Birliği/düzen karşıtı söylem ve stratejilerle ivme kazanmıştır.

Söylemlere merkezi bir rol veren bu çalışmanın amacı Avusturya'daki popülist aşırı sağın yükselişinin mümkün olduğunca kapsamlı bir analizini yapmaktadır. Avusturya'nın seçilmesinin gerekçesi; bu ülkenin tarihinde aşırı sağın, aşırı sağın tarihinde de Avusturya'nın çok özel bir yeri bulunmasıdır.

Bu çalışmada, Avusturya Özgürlük Partisinin Avusturya siyaseti bağlamındaki söyleminin milliyetçi ve popülist unsurları Eleştirel Söylem Analizi (*Critical Discourse Analysis*) yoluyla irdelenecek, muhtelif yönleriyle mukayese edilecektir. Eleştirel Söylem Analizi yoluyla yapılacak irdeleme ve mukayese 2001-2019 yılları arası dönemi kapsayacaktır. Çalışma, alanında metodolojik özgünlüğü taşımakla birlikte Avusturya'daki bu popülist aşırı sağ partinin söylemlerini nasıl meşrulaştırdıklarını ortaya koyacak ve alana güncel bir katkı sağlayacaktır. Ampirik olarak incelenecek Avusturya Özgürlük Partisinin resmi web siteleri, parti programları, kamuya açık konuşmaları, sosyal medya söylemleri, konuyla ilgili makaleler ve gazete içerikleri de nazara alınacaktır. Analiz konusu bu parti için önde gelen ve etkili bir politikacı mercek altına alınacaktır. Ancak ana odağın bireysel politikacıların söylemi olduğu izlenimini önlemek için, bu partinin diğer üyelerinin bazı söylem parçalarının yanı sıra parti programları gibi daha genel söylemsel materyaller de analize tabi tutulacaktır.

Anahtar kelimeler: Popülizm, FPÖ, Avusturya, Radikalizm, Zenofobya

Giriş

Popülist radikal sağ partilerin yükselişi Batı Avrupa’da güncel siyasal gelişmelerin ana konusu haline gelmiştir. Popülist radikal sağ partiler son otuz yıldır Batı Avrupa’nın yerel ve ulusal meclislerinde ve Avrupa Parlamentosu’nda kazandıkları sandalyelerle birlikte giderek daha güçlü siyasi aktörler haline gelmişlerdir.

Avrupa genelinde, radikal sağ hareketlerin ve yabancı düşmanlığının, ırkçılığın ve dini ayrılmaklılığın arttığı bir dönemde, Avusturya’da aşırı sağ bir parti siyasal iktidara gelmiştir. Özellikle sığınmacıların Avrupa’ya gelmesiyle birlikte, Avrupa’daki yabancı düşmanlığı ve Müslüman aleyhtarı muhalefet daha da belirginleşmekte ve bu sorun gün geçtikçe daha ciddi bir hal almaktadır. Son yıllarda Avrupa, siyasette yükselen sağcı partilerin milliyetçi söylemleriyle yükseldikleri bir kıta izlenimi vermektedir. Avusturya’da yürürlüğe giren yabancılar yasası tartışmalı bir kanun olmuştur (Anadolu Ajansı, 2017). Sığınmacılar için ağır cezalar öngören yasa, Avusturya İçişleri Bakanı Wolfgang Sobotka tarafından halka tanıtılmıştır. AB üye ülkeleri ve Birleşmiş Milletler (BM), Avusturya’nın katı sığınmacı karşıtı politikalarını eleştirmiş olsalar da, hali hazırda yükselmekte olan aşırı sağ popülizmin gittikçe daha fazla güçlendiğini söylemek mümkündür (Deutsche, 2016).

Bu çalışma, eleştirel söylem analizinin analitik paradigmasına bağlı kalmaktadır. Fairclough (1992) gibi eleştirel söylem analistleri, söylemin hem toplumsal hem de politik süreçleri yansıttığına ve bu süreçlerin üretimine katkıda bulunduğuna inanmaktadır. Dolayısıyla, bağlamsal faktörler ışığında söylemsel stratejileri analiz etmek, ideolojik hegemonik mücadelelerin yakından incelenmesini gerektirmektedir. Bu çalışma, İslam, göç ve yabancı karşıtlığı olgusunun tümünü, söylemsel inşaa sürecine aktif olarak katılan popülist FPÖ parti aktörlerinin söylemleri ile analiz etmektedir. Bununla birlikte söylemsel bir oluşum olarak İslamofobi, göç karşıtlığı ve yabancı karşıtlığını özel dinamiklerle ele almakta ve popülist radikal sağ partinin aktörlerince nasıl titizlikle inşa edildiğini analiz etmektedir.

Bu çalışmada kullanılan Eleştirel Söylem Analizinin analitik mekanizması belirli adımlardan oluşmaktadır. Çalışmadaki analiz üç söylemsel strateji ile belirlenmiştir: İma yollu stratejiler (*referential/nomination*), yüklemeler (*predication*), uslamlama (*argumentation*) stratejilerinin araştırılmasını içermektedir (Reisigl ve Wodak, 2001: 44). Söylemsel stratejileri gerçekleştirmek için kendini dilsel araçlarla sınırlamak yerine, öncelikle sorular yanıtlanırken uslamlama stratejileri vurgulanmaktadır. İma yollu stratejiler, söylemsel stratejide iç ve dış grupların ayrıştırılmasını sağlayan metaforları ve adlaştırmaları içermektedir. Yükleme, ise belirli olgulara veya nesnelere pozitif ya da negatif çeşitli özelliklerin atfedilmesi sürecidir (Halhalli, 2021: 172). Uslamlama stratejileri ise söylemsel stratejiyi meşrulaştırmaya yöneliktir. Örneğin topluma yapılan muğlak ifadeler kullanılan popülist çağrılarını içerebilir.

Aynı zamanda çalışmada sadece söylemler incelenmemekte; pratik sonuçlar doğuran etkilere de değinilmektedir. Hâlihazırda FPÖ, ana parti web sayfası (www.FPÖe.at) veya partiyle ilgili bir düşünce kuruluşu dâhil olmak üzere, partiye özgü çeşitli web sayfaları aracılığıyla internet ortamında bir varlık sürdürmektedir. FPÖ üyeleri ayrıca Uncensored (www.unzensuriert.at) adlı bir blog ve resmi bir YouTube kanalı (www.youtube.com/Oesterreichzuerst) işletmektedir. YouTube kanalı, Strache’nin

konuşma ve röportaj kayıtları, rap şarkıları, seçim kampanyası spotları ve kısa filmler gibi çeşitli türlerden faydalanmaktadır. Ayrıca, partinin internet ortamındaki resmi varlığı, parti liderinin kişisel web sayfası (www.hc-strache.at) ve Facebook'taki kanalları (www.Facebook.com/HCStrache?ref=mf) aracılığıyla desteklenmektedir. Haider döneminde FPÖ'nün programı ve kişisel sunumuna göçmen karşıtı, milliyetçi ve revizyonist söylemler egemen iken son yıllarda İslamofobik söylemlerin egemen hale geldiği açıkça gözlemlenmektedir.

Avusturya bağlamında da FPÖ'nün göç, İslam ve yabancı karşıtlığını barındıran söylemsel stratejileri popülizm temelinde analiz edilmiştir. Göç olgusu ve göçmenler nedeniyle oluşan tehdit algısının Batı Avrupa'da popülist radikal sağ partilerin yükselişinin en önemli unsurlarından biri olduğu araştırmalar sonucunda hemfikir olunan bir konudur (Lubbers vd. 2002; Cutts vd. 2011). Bununla birlikte, 9/11 saldırıları sonrasında kırılma noktasına tanık olunmuştur; dini, kültürel ve tarihi argümanları harmanlayan İslam karşıtı söylem güç kazanmıştır (Taras, 2012: 43). 9/11 sonrası dönemde, popülizmin ana akıma daha fazla ulaşma, gündem belirleme ve yeni oylar alma kapasitesi, Avusturya'daki popülist radikal sağ parti tarafından fark edilmiş ve kullanılmıştır.

Kavramsal Çerçeve: Popülizm

Literatürde, genel olarak, popülizmin ne olduğunu tanımlarken üç farklı yaklaşımı kullanmışlardır: geniş (kalın) bir ideoloji olarak popülizm; ince bir ideoloji olarak popülizm (Mudde, 2007); ve söylem olarak popülizm – ya da stil (Weyland, 2001). Bu yaklaşımlar, karşılıklı olarak dışlayıcı değildir ve popülizm kavramı üzerine literatürün yapılandırılmasında yararlı bir yol sağlar. Araştırmacılar, popülizmin karmaşıklığını tespit etmeye çalışmışlardır ve tanımlama oldukça uzun bir listeye sonuçlanmıştır. Bu minvalde, literatüre göre, popülist ideoloji uyumlu ve homojen bir halk fikrini vurgulamaktadır. Popülist ideoloji temelde geçmişe yönelmiştir (Taggart, 2000: 16–17).

Popülist hareketler genel olarak yabancılaştıkları mevcut dünyadan hoşnut değiller, bütünleşik ve tutarlı bir “halk topluluğunun” (*Gemeinschaft*) “köklülüğüne” dönmelerini talep ederler (Taggart, 2000: 16). Her ideolojinin ütöpik yönleri, yani ideal toplumun bir görüntüsü vardır ve popülistler için bu ütopya idealleşmiş bir geçmiştir. Bu özellik, popülistlerin 'halklar' adına konuşma dürtüsüyle doğal olarak bağlıdır. Siyasi seçkinler, yerleşik siyasi partiler de dahil olmak üzere yozlaşmıştır ve bu durum gerçekten halktan gelen bir hareketi gerekli kılar (Halhalli, 2020: 460).

Çoğunlukla radikal sağ partiler ve popülist partiler arasında kafa karışıklığı oluşur; popülizm burada diğer ideolojilerle harmanlanabilen bir doktrin olarak ele alınır - bir çeşit “boş kabuk” ya da ince merkezli ideoloji gibidir (Mudde, 2007). Bu kavrama dönük net bir tanıma ulaşılamamış olması önemli bir çaba olarak kabul edilir. Aslında Hawkins, “popülistin etiketinin genellikle herhangi bir sistematik ampirik gerekçe olmadan uygulandığını” belirtmektedir (2009: 1048).

Popülizm son yıllarda kapsamlı bir şekilde incelenmiştir ve bir çok teorik açıdan ele alınmıştır. Ionescu ve Gellner (1969), popülizmin sistematik araştırmasını yapan ilk sosyal bilimcilerdir; ancak sonunda fenomenin kapsamlı bir tanımıyla ortaya çıkmamışlardır. Ampirik popülizm vakalarını ortaya koyan bir takım akademik katkılar olmasına rağmen, akademik ilginin, kavramın kendisinin kuramsal açıklamasına ayrılmadığı düşünülmektedir (Deiwiks, 2009). Popülizm için kuramsal bir çerçeve ortaya

koymaya yönelik ilk başarılı girişim, popülist anlatının herhangi bir ifadesinin altında yatan üç ana varsayımına işaret ederek yapılmıştır: (1) halkın merkeziliği, (2) halkın yozlaşmış seçkinler tarafından ihanete uğraması (3) “halkın önceliğini” geri getirme ihtiyacı (Halhalli, 2020: 460). Taggart (2002) benzer sonuçlara varırken, aynı zamanda, popülistlerin temsili siyaset mantığına karşı düşmanlığını vurgular. Bir başka kavrayış ise, popülizmin ortaya çıkması için bir kriz veya korkunç bir acil durum hissinin gerekli olmasıdır (Taggart, 2002). Farklı bir şekilde, Deiwiks krizin algılanmasının popülizmin ortaya çıkması için gerekli koşullardan ziyade kolaylaştırıcı bir faktör olduğunu ileri sürmektedir (2009: 2).

Taggart (2000), popülistleri kavramsallaştırmanın bir yolu olarak “*heartland*” terimini kullanmıştır. Taggart'a (2000: 93- 95) göre, popülist ideoloji, idealize edilmiş bir coğrafyada, yani bir ‘heartland’ içinde yer alan seçilmiş bir insanın idealize edilmiş bir görüntüsünü inşa etme eğilimindedir. Bazı popülist hareketler için, bu ‘heartland’ bir ulustur, diğerleri içinse bir bölgedir. Hayal edilen, idealize edilmiş bir geçmiş tasavvur edilir. Bu hayali ‘*heartland*’da yaşayan insanlar, popülist ideolojinin ve retoriğin halkını oluştururlar; Geçmişin ‘heartland’ına ait olmayanlar, bugünün “halkına” ait değildir. Etnik olarak homojen ulus devletlerin idealize edilmiş geçmişinden oluşan bir “*heartland*” yaratırlar (Halhalli, 2020: 463). Ancak bu, etnik milliyetçiler oldukları ve ayrıca, bu partilerin radikal sağcı olarak tanımladıkları şeyin bir parçası olan gerici muhafazakârlıklarının (potansiyel olarak gerici radikalizme dönüşebilecekleri) bir özelliğidir. Üstelik, bu partiler “halkı” yekpare bir biçimde temsil etmektedir ve halkın içindeki bölünme hatlarından hoşnut değildir.

Popülistlerin yaydığı monolitik “halk” kavramının bir başka yönü, onu sınıf olarak, sınıfsız olarak sunma çabasıdır. “Halk”ın üniter ve farklılaşmamış olmasından dolayı, popülistlerin “halkın sesi” olduğu iddiası da olmalıdır (Taggart, 2000: 96). Bu nedenle, popülistlerin ‘çalışan insan’ ya da ‘orta sınıflara’ nadiren cezbettiklerini ancak ‘küçük adama’, ‘sıradan insan’ ya da çoğunlukla ‘halk’ı cezbettikleri görülmektedir (Halhalli, 2020: 464).

Yukarıdaki kavramsallaştırma akılda tutularak, popülizmin bir şekilde demokrasiyle nasıl bağlantılı olduğu ve temel işlevsel mantığıyla çelişki göstermediği görülmektedir. Bir ölçüde, popüler meşruiyet ve dikey hesap verebilirliğin temel kavramları, popülist mesajın ayrılmaz bir parçasıdır. Demokrasinin liberal varyantı düşünüldüğünde, popülizmin demokrasi ile çatışmasının neden daha açık bir şekilde ortaya çıkabileceğinin vurgulanması gerekir. Popülistler halk oyu mekanizmasını ve çoğunluk yönetimini kabul eder, ancak azınlıkların haklarına ve nihayetinde çoğulcu bir toplumun varlığına olumlu bakmazlar. Popülistler, homojen ve erdemli olarak tasvir edilen bir topluma atıfta bulunurlar. Ayrıca, herhangi bir politik çıktının kaynağı olması gereken iradeleri, yukardan monolitik bir birim olarak inşa edilir ve böylece müzakere süreçlerinin gereğini ortadan kaldırır. Bunun yanı sıra, kilit liberal ilkelerle gerilim kaynağı oluşturan durum, popülizmin toplumu bireyden daha çok önemsendiği gerçeğinde yatmaktadır (Swyngedouw ve Ivaldi, 2001: 16). Kontrol ve denge mekanizmasına, azınlıkların hakları ve çoğulcu bir toplumun gerçekliği konusundaki olumsuz tutumunun bir sonucu olarak, popülizmin bazı temel demokratik ilkelerle bağdaşmaz hale gelebileceği açıktır (Halhalli, 2020: 461).

Sonuç olarak, popülizmin Avrupa'daki çağdaş radikal sağcı FPÖ için ne ölçüde geçerli olduğunu tartışılmıştır. Bu parti genellikle - ve giderek daha fazla - popülist parti olarak adlandırılmaktadır (Taggart, 2000). Bu parti çoğunlukla etnik milliyetçilikle değil, popülist bir ideolojiyle tanımlanmaktadır. FPÖ söyleminde öncelikle ulusal kimliğe ve ulusal güvenliğe ilişkin sorular vardır ve göç, çokkültürlülük, İslamcı tehditlere odaklanmaktadır. Sürekli halkı bir tehdit olarak gördükleri elitlere ve anaakım (merkez sağ ve sol) partilere karşı harekete geçirme çabası bulunmaktadır.

Avusturya'da Popülist Radikal Sağın Temsilcisi: FPÖ ve Gelişimi

Avusturya, 1960'lı yıllardan 1974'e kadar "konuk işçi politikaları" uygulamış ve 1990'lardan bu yana göç, entegrasyon ve vatandaşlık konusu Avusturya siyasetinde daha da önem kazanmıştır. 1956'ya Nazi sonrası "Bağımsızlar Derneği" nin devamı olarak kurulan FPÖ, ana akım partiler tarafından uzun süre dışlanmıştır. Ancak, 1970'lerin sonlarında, Sosyal Demokrat Şansölye Kreisky, FPÖ'nün etkisinin artmasına yardım ederek Halk Partisi'ni zayıflatmaya çalıştığına, bu durum değişmiştir. 1983 ve 1986 arasında Vranitzky yönetiminde Sosyal Demokratlar, FPÖ'yi koalisyon hükümetinde küçük bir ortak olarak dâhil etmiştir. Ardından, 1986-1999 yılları arasında, Sosyal Demokratlar ve Halk Partisi, FPÖ'nün ana muhalefet partisi olarak itibarının arttırmasına izin veren etkisiz bir "büyük koalisyon" oluşturmuştur (Howard, 2001: 22).

1980'lerin sonunda ve 1990'ların başında göç, popülist radikal sağın yeni ve kabul edilebilir nedeni olmuştur. Birleşme (absorpsiyon) kapasitesi, entegrasyon potansiyeli ve kültürel uyumluluk hakkındaki rasyonel ifadelerin ardından, 9/11 sonrasında İslamofobi, radikal sağın söyleminde ağırlık kazanmıştır. Bu bağlamda, 9/11 saldırılarının dönüm noktası olduğu görülmektedir. 9/11 saldırıları, İslam karşıtı tezlerinin doğrulandığı iddiasıyla popülist radikal sağ tarafından araçsallaştırılmıştır. FPÖ lideri Jörg Haider² gibi popülist politikacılar, terörist saldırılarının "medeniyetler çatışmasının" özünün çarpıcı, acımasız, korkunç bir göstergesi olduğunu savunmuştur (Wodak, 2015: 40-44). 9/11'den bu yana FPÖ İslam karşıtlığına ciddi bir politik yatırım yapmış ve bunu söylemlerinin ve siyasi programlarının merkezinde saplantılı önyargıya dönüştürmüştür. Bu İslamofobi, Müslüman göçmene karşı nativist³ düşmanlığı beslemektedir. Popülist Radikal sağın karizmatik liderleri ve parti programları, İslam topluluklarına karşıtlığı güçlendirmiş ve İslamofobi'nin alevlerini körüklemiştir (Hafez, 2017: 2). Göçmenliğe yönelik kısıtlama politikaları için daha geniş bir baskıdan (katı sınır kontrollerinin uygulanması ya da belirli göçmen kategorilerinin sınır dışı edilmeleri gibi) cami ve geleneksel İslami gelenekleri hedef alan daha bariz İslam karşıtı kampanyalara kadar popülist radikal sağ, "ana akım" siyasi güçleri de bu konuları söylemlerinde yoğunlaştırmaya yöneltmiştir.

² Bir dizi siyasi yanlışlık nedeniyle parti, 1980'lerin ortalarında Avusturya siyasetinde ilgili bir siyasi güç olarak hemen hemen kaybolmuştur. Ancak, seçim başansı genç karizmatik ve popülist Jorg Haider'in 1986'da parti başkanlığına seçilmesinden sonra yeniden sağlanmıştır. Sonraki genel seçimlerde parti oyların yüzde 9'undan fazlasını almıştır. 1990'da seçim desteğini neredeyse iki katına çıkarmıştır. 1991'deki Viyana'daki bölgesel seçimlerde parti oyların yüzde 22,6'sını almış ve Viyana'daki en büyük ikinci parti olmuştur. Ulusal Cephe, Vlaams Blok ve FPÖ, düşen doğum oranları ile yabancı göç arasında bağlantı kuran ilk partiler arasında yer almıştır.

³ Nativizm belirli bir milliyetçilik inşasıdır ve milliyetçi bir epistemoloji üzerine kuruludur. Nativizm, hâlihazırda varolan ulusluk yapılarını "yerli" ve "yerli olmayan" çizgileri boyunca değiştiren bir mekanizma olarak ortaya çıkar. Nativizm, çoğunluğun etnik milliyetçiliği ile eşitlenemez, çünkü "yerel" toplumun inşasının etnik çizgiden ziyade ideolojik veya kültürel özelliklere dayandırılması mümkündür.

1993'te Avusturya göçmenlik referandumuna öncülük eden Haider, Viyana'nın Osmanlılar tarafından kuşatılması gibi tarihsel referansların ve Batı ve İslam'ın ayrı 'kültürel küreler' olduğu yönündeki etnopluralist argümanların karışımını kullanmıştır. Uslamlama stratejileri dışsallaştırmayı içermektedir. Türkiye'den göç ve Türkiye'nin AB'ye potansiyel üyeliğinden doğan korkular da mobilize edilmiştir. 1990'larda Haider, "Avrupa" ve "Batı" yaşam tarzı için mecazi bir tehdit olarak İslam temasını geniş bir şekilde kullanmıştır. Kısa süre sonra camiler, popülist radikal sağın İslam aleyhindeki söylemlerinin hedef noktası haline gelmiştir (Hafez, 2016: 25).

2008 yılında, ölümünden kısa bir süre önce, Haider, tahminen güvenlik gerekçesiyle, Avusturya Karintiya eyaletindeki tüm camileri yasaklama çağrısında bulunmuştur (Hafez, 2016: 26). İslamofobi'nin son yıllardaki artışı, sosyal, kültürel ve politik bir boşlukta ortaya çıkmamıştır. Esasen, FPÖ İslam'ı olağanüstü bir varoluşsal saldırı olarak, kapsamı ve ciddiyeti ile eşi benzeri olmayan, "Batı" değerlerine varoluşsal bir saldırı olarak kabul etmede özellikle başarılı olmuştur. Dini ve kültürel değişimin stereotiplerine dayanan daha geleneksel Müslüman karşıtı refleksleri yeniden canlandırmıştır. Bu popülizm ana akım toplumdaki kültürel, ekonomik ve varoluşsal güvenlik konusundaki yeni kaygıları sürekli olarak beslemiştir. Avrupa'da hızla yükselen mülteci krizi ve sansasyonel medya Avrupa'daki Müslüman azınlıkları yeni sözlü ve fiziksel saldırılara maruz bırakmıştır (Hafez, 2017).

İslamofobi ulus ötesi stratejik ittifaklar için birleştirici bir güç işlevi gören radikal sağ partileri ve hareketlerinin büyük çoğunluğu için ortak bir politik ve söylemsel alan haline gelmiştir. Yine de, İslam'a yoğunlaştırılmış bir ortak düşmanlık, popülist radikal sağ partilerin ortak girişimleri için en başarılı platformları sağlamıştır (Hafez, 2017).

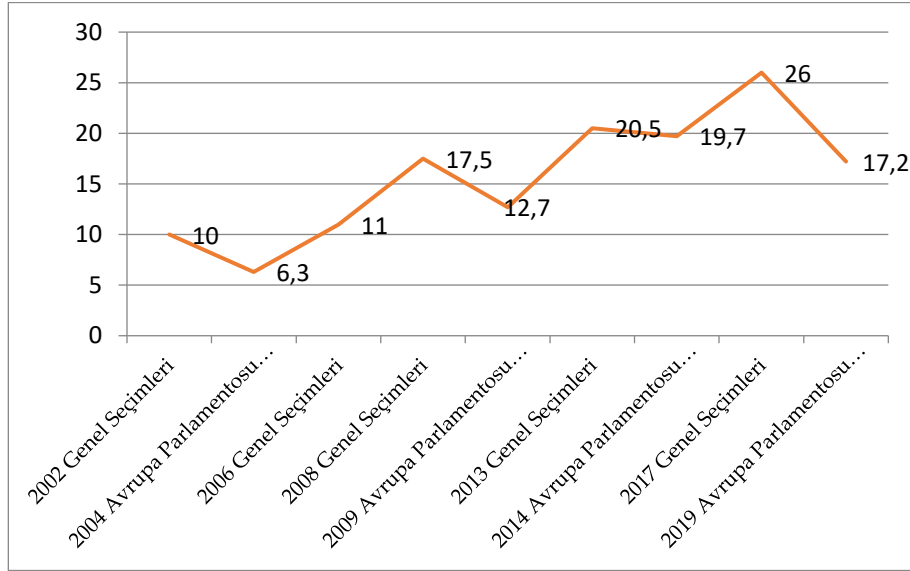
1999 yılı Kasım ayı seçimlerinde FPÖ, oyların % 27'sini alarak koalisyon hükümetinde Hıristiyan Demokratlar ile koalisyon oluşturmuştur. Haider'in partisinin koalisyon hükümetine dâhil edilmesini protesto etmek için, AB'nin diğer 14 üye ülkesi Avusturya'yla ikili ilişkileri askıya alacağını, Avusturya'daki büyükelçilerle teması azaltacağını ve Avusturya'nın uluslararası pozisyonlarına karşı çıkacaklarını açıklamıştır. AB'nin bu tepkisi, aşırı sağ partilerin AB değerlerine aykırı olduklarını göstermede sembolik bir öneme sahiptir (Howard, 2001: 25). 2002'de FPÖ içindeki seçimler konusundaki anlaşmazlıklar, koalisyon hükümetinin çökmesine ve Haider'in FPÖ başkanı olarak istifasının yanında birçok üyenin istifasına yol açmıştır. 2002 seçimlerinde FPÖ, sonraki hükümette hala koalisyon ortağı olmasına rağmen, oylarının yarısından fazlasını kaybetmiştir. FPÖ'nün oy oranlarının eğilimi aşağıda görülmektedir:

Tablo 1: 11 Eylül Saldırıları Sonrasında Gerçekleşen Seçimlerde FPÖ'nün Oy Oranları

2002 Genel Seçimleri	10	(ÖVP'nin küçük ortağı)
2004 Avrupa Parlamentosu Seçimleri	6.3	
2006 Genel Seçimleri	11	(muhalefette)
2008 Genel Seçimleri	17,5	(muhalefette)
2009 Avrupa Parlamentosu Seçimleri	12.7	
2013 Genel Seçimleri	20,5	(muhalefette)
2014 Avrupa Parlamentosu Seçimleri	19.7	
2017 Genel Seçimleri	26	(ÖVP'nin küçük ortağı)
2019 Avrupa Parlamentosu Seçimleri	17.2	

Kaynak: National Results, <https://election-results.eu/national-results/austria/> [01.09.2019]

Grafik 1: FPÖ'nün Oy Oranları Eğilimi

Kaynak: National Results, <https://election-results.eu/national-results/austria/> [03.09.2019]

FPÖ daha sonra, Haider liderliğinde Avusturya'nın Geleceği için İttifak'ın (BZÖ - *Bündnis Zukunft Österreich*) kurulması ile ayrılmıştır. Jörg Haider, politik oyunun karakterini değiştirmiştir. Haider'in siyasal iletişim tarzı onun halefi Heinz-Christian Strache tarafından daha da geliştirilmiştir. FPÖ, genellikle geleneksel medyada varlık arayışına girmiştir ve seçmenleriyle daha geleneksel siyasi iletişim türleri (özellikle mitingler, konuşmalar, vb. ama aynı zamanda parti programları gibi resmi türler aracılığıyla) aracılığıyla iletişim kurmuştur. Strache yönetimindeki FPÖ, temel web iletişimi kanalları olarak web tabanlı medyaya giderek daha fazla yönelmiştir (Krzyzanowski, 2012: 135).

Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ) ve Söylemsel Stratejileri

Eleştirel Söylem Analizi “biz” ve “öteki” arasında sınır oluşturan söylemsel pratiklere dikkat çekmekte ve dışlama pratiklerini özellikle vurgulamaktadır (Wodak, 2002: 73). Hangi söylemsel stratejilerle FPÖ yabancı düşmanlığı, göç karşıtlığı ve İslam karşıtlığını meşrulaştırmakta ve doğrulamaktadır? (Reisigl ve Wodak, 2001: 44). Bu çerçevede, üç ana strateji ima yollu stratejiler (*referential strategies*), yüklemeler (*predication strategies*) ve usamlama stratejilerine (*argumentation strategies*) odaklanılmaktadır. İma yollu stratejiler, söylemsel stratejide iç ve dış grupların ayrıştırılmasını sağlayan metaforları ve adlaştırmaları içermektedir. Yüklemleme, ise belirli olgulara veya nesnelere pozitif ya da negatif çeşitli özelliklerin atfedilmesi sürecidir. Usamlama stratejileri ise söylemsel stratejiyi meşrulaştırmaya yöneliktir (Halhalli, 2021: 173). Örneğin topluma yapılan muğlak ifadeler kullanılan popülist çağrılar içerir (Reisigl ve Wodak, 2009: 93-94).

FPÖ'nün ‘biz’ ve ‘onlar’ın söylemsel inşasına yol açan stratejilerinin irdelenmesi gerekmektedir. FPÖ, Müslümanlar ve yabancılar dilsel olarak nasıl adlandırılmakta (*nomination*), onlara hangi özellikler ve nitelikler atfedilmekte ve bunlar hangi argümanlara desteklenmekte ve meşrulaştırılmaktadır? Metinlere yönelik bu üç ampirik araştırma sorusunun yanıtlanması sırasında üç aşamalı bir yol izlenmektedir. Birinci adım daha önce ayrıntılı biçimde gerekçelendirildiği üzere makro söylem

konularını belirlemektir. Bu bağlamda, çalışmada göç, İslam ve yabancı karşıtı söylemlerin popülist radikal sağın söylemsel stratejilerinin ana unsurları olduğundan yola çıkılmaktadır. Araştırma sorularının yanıtlanmasında, öncelikle ima yollu stratejiler, yüklemeler ve uslamlama stratejilerine odaklanılacaktır. İma yollu stratejiler, ‘biz’ ve ‘onlar’ ayrımının gerçekleştirilmesine olanak tanıyan adlaştırmalardır. Yüklemeler ise popülist sağ partilerin ülkelere, kişilere, olgulara pozitif ya da negatif çeşitli özelliklerin atfedilmesini tanımlamaktadır. Bu da çeşitli retorik araçlar vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Eleştirel söylem analizlerinde vurgulanan bir diğer nokta da uslamlama stratejileridir. Toplumla yapılan popülist çağrılar bunların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Reisigl ve Wodak, 2009: 94).

- FPÖ, Müslümanları, yabancıları ve göçmenleri dilsel olarak nasıl tanımlamaktadır? (İmaYollu/Adlandırma)
- FPÖ, hangi özellikler ve nitelikler; Müslümanlar, göçmenler ve yabancılara atfetmektedir? (Yükleme)
- FPÖ, hangi uslamlama araçlarıyla, göçe, İslam’a ve yabancılara karşı çıkma kararlarını meşrulaştırmaya çalışmaktadır? (Uslamlama)

Pratikteki yansımaları bakıldığında, Avrupa İslamofobi Raporu’nda, çoğu kurumsal alanda (% 30), klasik medyada (% 23) ve eğitimde (% 20) yakından takip edilen 143 İslamofobik vaka listelenmiştir. Ayrımcılık Karşıtı Ofis Styria’ya İslamofobik bir geçmişi olan toplam 72 nefret suçu vakası bildirilmiştir. Özellikle Müslümanları hedef alan 13 dava ile toplam 57 nefret suçu belgesi sunulmuştur. 2017 yılı, Avusturya Halk Partisi (Almanca Österreichische Volkspartei – ÖVP)’nin FPÖ’nin İslamofobik popülizmini koordine ettiği ulusal bir seçim kampanyasıyla da karakterize edilmiştir. Bu bağlamda, Şansölye Sebastian Kurz, İslami anaokullarının kapatılması gerektiğini ifade etmiştir (Bayraklı ve Hafez 2017: 52). ÖVP ve FPÖ hükümet programı, Avusturya’daki Müslümanlara karşı 2015 İslam Yasası’nın başlattığı şekliyle daha da otoriter siyasi politikalara yönelmiştir (Bayraklı ve Hafez, 2017: 52-53). Raporda da belirtildiği gibi, 2017 yılı Ocak ayında Graz’daki federal seçimler için FPÖ, “*Önce Graz İnsanları İçin Toplu Konut*” başlıklı dört sayfalık bir bildiri yayınlamıştır (Bayraklı ve Hafez, 2017: 54-55). Bildiride Müslümanlar’ın “*garip*” kelimeleri altında bir alana girdikleri resim gösterilmektedir. Bu resimde Müslümanlar’ı açıkça dışsallaştırma stratejisi gözlemlenmektedir (Bayraklı ve Hafez, 2017: 54-55).

Başörtüsü yasağı üzerine tartışmalar, o tarihte Viyana Üniversitesi Rektör Yardımcısı olan Heinz Faßmann’ın röportajında başlatılmıştır: “Devlet okullarındaki öğretmenlerin İslami dini eğitimi öğretmedikleri sürece türban giymemeleri gerektiğini; çünkü türbanın sadece bir tekstil parçası olmadığını; bir mesaj iletmediğini ifade etmiştir ve bu durumun laik bir devlette problemsiz olmadığını vurgulamıştır” (Zimmermann, 2017). Bu çerçevede semboller üzerinden bir tehdit algısı yaratılmaya çalışılmaktadır.

Başkan Strache, % 98.7 ile onaylandığı Klagenfurt’taki FPÖ parti kongresinde “Hayır, İslam, Avusturya’nın bir parçası değildir” diyerek izleyiciler tarafından büyük alkış almıştır (Strache, 2017). Strache şu ifadeyi kullanmıştır “İslam Avusturya’ya ait değildir. Ne tarihsel olarak ne de kültürel olarak ne de hiçbir şekilde Avrupa’nın bir parçası değildir” (Ichner, 2017). Bu söylemde açıkça birinci soru

doğrulanmakta, dini, kültürel ve tarihi argümanlarla birlikte İslam nativist bir ideoloji çerçevesinde dışsallaştırılmaktadır.

Buna karşılık, aşırı sağ ve faşizm gibi terimler Muhafazakar Parti ve FPÖ koalisyon programında bir kez bile geçmemektedir. İnsan haklarından sadece beş kez bahsedilmektedir. Hükümet programında, azınlığın korunması konusu, Avusturya’da artan İslamofobi ile aynı ölçüde yer almakta, “İslam” yeni programda bir iç güvenlik odağı haline gelmektedir (Hafez, 2017).

Bu amaçla, Özgürlük Partisi’nin parti lideri Heinz-Christian Strache’nin konuşmalarına bakıldığında göçmenlik meselelerini güvenlikle ilişkilendirdiği gözlemlenmektedir. 22 Ekim 2014 tarihinde FPÖ, Strache’nin Avusturya’daki güvenliğin “gerçekten ideal olmaktan çok uzak olduğunu” iddia ettiği “İslamlaştırma ve Sığınma Kaosu yerine Güvenlik!” konulu bir kampanya başlatmıştır (StenProt, 2014a: 16). Burada yükleme stratejisi İslam’ın temelde güvensizlik yaratan bir atmosfer yarattığıdır. Dolayısıyla Müslümanlar ve göçmenler argümanları doğrular biçimde sorunların kaynağı olarak ele alınmaktadır.

Strache’ye göre, suç oranlarının artması, güvenlik alanına olan ilgiyi öncelemektedir. Radikal İslam’ın yanı sıra iltica alanındaki “kaotik koşullar” nedeniyle şunları ifade etmektedir: “İslamcılık tehlikesi her zamankinden daha belirgindir...” (StenProt, 2014a: 17). Strache’ye göre, Avusturya’da suç ve çatışmalara mülteciler neden olmaktadır (StenProt 2014a: 20). Bu çerçevede argümanlar tekrar görünür hale gelmekte, Müslümanlar, yabancılar ve göçmenler sorunların kaynağı olarak ele alınarak dışsallaştırılmaktadır.

Yine Strache, 2015 Mayıs ayındaki konuşmasında Avusturya’nın daha fazla göç kapasitesi olmadığını belirtmesi gerektiğini savunmuştur (StenProt 2015: 144). Sonraki iki yılda Strache ve FPÖ parlamentoda “Güvenlik ve İltica-Kaos” gibi başlıklar ile tartışmalar başlatmıştır (StenProt, 2015d: 68). Strache, Avusturya sınırını güvenceye alınacak gelişmelerden çıkarılması gereken dersler olduğunu belirtmiştir. “Göçmenlikte durmaya ihtiyacımız var! İltica kurumunun her zaman geçici koruma anlamına geldiği konusunda net bir uygulamaya ihtiyacımız var!” (StenProt, 2016b: 69). Burada da yine göç karşıtı bir söylemin varlığı açıkça gözlemlenmektedir.

Özetle, Strache’nin sığınmacıları çeşitli şekillerde “güvenlik-politik bir sorun” (Stenprot, 2015b: 36) olarak nitelendirerek ve Avusturya’nın “yabancıların saldırısı”na uğradığını vurguladığı (StenProt, 2015a: 134) gözlemlenmektedir. Bu bir usamlama stratejisidir.

Strache, Avusturya tepki vermezse sık sık “felaket” olacağını vurgulamakta ve sınırların kapatılmasını savunan Macaristan Başbakanı Viktor Orbán bir rol model olarak sunmaktadır (StenProt, 2016b: 59). Strache’ye göre çok sayıda göçmen yalnızca güvenlik için değil aynı zamanda entegrasyon için de bir tehdit oluşturmaktadır: “On yıllardan beri büyük entegrasyon sorunları yaşıyoruz. Avusturyalılar açık kapı politikası için kendi cebinden ödüyor (StenProt, 2016d: 68). Strache’ye göre sadece köktenci fikirler güçlenmemiş; ayrıca paralel ve karşı toplumlar ortaya çıkmıştır (Stenprot, 2015: 68). “Yasadışı kitlesel göç” sonrasında entegrasyonun nasıl güvence altına alınacağını bilmediğini iddia etmektedir (Stenprot, 2015b: 37). Dahası, Hristiyan veya Yahudi olan mültecilere öncelik vermeyi savunmaktadır (StenProt, 2014a: 19; StenProt, 2015b: 68), İslam’ı eleştirmekte ve camileri

“radikalleşme yerleri” olarak nitelendirilmektedir (StenProt, 2014b: 17). Paris’teki terörist saldırılardan bahsettikten sonra, hükümetin etkin bir şekilde hareket etmesini ve radikal İslami dernekleri ve camileri kapatmasını talep etmekte ve ayrıca Viyana'daki 150 İslami anaokulunun da kapatılması savunmaktadır (StenProt, 2015c: 27). Bu noktada İslam ve göçün harmanlandığı ve doğrudan yabancı karşıtlığının en önemli hedefi haline geldiği bir söylem gözlemlenmektedir.

FPÖ’nün neo-ırkçı söyleminin tartışılmasına yönelik olarak parti üyesi Michael Howanietz’in “Özgür bir Avusturya İçin” kitabını da dikkate almak gerekmektedir. Temel tezlerinden biri Avusturya kültürünü korumak gerektiğidir (Howanietz, 2013: 49). Bu doğrultuda Avusturyalıların bir “kimlik problemi” olduğunu iddia etmekte; bu problemin de etnik çatışmalara yol açan ve entegrasyona karşı dirençli olan kötü eğitilmiş göçmenlerden kaynaklandığını iddia etmektedir.

Göçmenler daha fazla çocuğu doğurdıkları için Orta Avrupa’daki insanlar “tehdit altındaki türler” haline gelebilir: “Arkaik olan kazanır!” (Howanietz, 2013:19). Yabancılar ve Avrupalılar arasındaki “Dünya İç Savaşı” sadece zaman meselesidir şeklinde yazmaktadır (Howanietz, 2013: 25). Açıkça görüldüğü gibi burada argümanların birincisini doğrulayan nativist bir ideoloji güvenlikçi bir bakış açısıyla dile getirilmektedir. Özellikle kitabının sonuna doğru neo-ırkçı fikirleri yayarak “toplumun homojenliğinin” çok fazla dış etkiden etkilendiğini, göçmenlerin akışı devam ettiği sürece durumun daha da kötüleşeceğini, “şiddetli düşman” olacağından yabancılar ve yerliler arasında son derece acımasız bir iç savaşın yanı sıra toplumsal ayaklanmalar olacağını belirtmektedir (Howanietz, 2013: 148). Irkçılıkla ilgili yeni olan şey, bu kitapta kabul edildiği gibi, artık cilt rengine değil, kültürel farklılıkların varsayılan aşılabilirliğine ve çokkültürlülüğün imkânsızlığına odaklanmaktadır. Güvenlik nedenleri, fiili bir tehdit olan bazı göçmenleri dışlamayı gerektirmektedir. Örneğin Viyana'daki “150 İslami anaokulu” bir güvenlik tehdididir (StenProt, 2015c: 27). Bu çerçevede dışsallaştırma stratejisi kültürel argümanlarla uygulanmıştır.

Bununla birlikte, “Özgür Bir Avusturya İçin” kitabı daha net bir amaç sunar. Burada, mevcut “mülteci akışının” korunması, özcü bir varlık olarak gösterilen “istisnai” Avusturya kültürünü kurtarmak için bir zorunluluktur. Bireysel hikâyeleri olan milyonlarca göçmen, homojen, tehdit edici bir kitleye, sel metaforuyla dönüştürülür. Daha önce bahsedilen nativist ideoloji burada sel metaforu kullanılarak yükleme stratejisiyle ortaya çıkmaktadır.

Nativizm, göçmen karşıtı duyguları ve anlatıları popülist radikal sağın argümanlarına indirgeme tuzağından kaçınır. Nativizm sıklıkla ırkçılık ve yabancı düşmanlığını kapsar, ancak bu kavramlar, nativizmden daha büyük bir çapı olan üst düzey kavramlardır. Nativizm ayrıca, kendi kendine atanmış bir 'yerli' toplumun belirli bir göçmen grubu veya etnik topluluk tarafından ortaya konan temel tehdit karşısında kendi değerlerini tanımlamasının yeni yollarını vurgulayarak İslamofobi ve yabancı düşmanlığının analizini genişletmeye yardımcı olur. Bu değerleri tanımlarken, nativizm, laikliğin savunulması, toplumsal cinsiyet eşitliği veya cinsel azınlıkların hakları gibi sivil nitelikler kazanmaya devam etmektedir.

FPÖ, etnik / dinsel / dilsel / politik azınlığı, tüm sorunlar için günah keçisi olarak araçlara dönüştürmektedir ve ardından ilgili grubu tehlikeli ve ‘bize’, ‘milletimize’ tehdit olarak

yorumlamaktadır. Bu fenomen kendisini “korcu politikası” olarak gösterir. 2017 yılı Ocak ayında Salzburg'daki FPÖ yıllık toplantısında konuşan Hofer, Nazizm'i İslami inançlarla karşılaştırmış ve Avrupa'nın demokratik kurallarını kabul etmeyen kişilerin Müslüman ülkelere geri dönmekte özgür olduğunu belirtmiştir. Çok açık bir biçimde, çalışmanın amacını doğrulanmakta ve Müslümanlar sorunların kaynağı olarak ele alınmaktadır.

Aynı toplantıda, parti başkanı Heinz-Christian Strache, İslam'ı faşist bir din kabul ederek eleştirmiş ve İslamcı siyaseti yasaklayan etkili bir yasa çağrısında bulunmuştur. “Bu İslamlaşma politikasını durduralım, yoksa Avrupalılar aniden yok olacak” (Strache, 2017). Günay (2017) da aşağıdaki metinde İslamofobi emarelerini ayrıntılı biçimde özetlemektedir:

2008 yılında politikacı Susanne Winter Hz. Muhammed'e hakaret eden ifadelerde bulunmuş ve İslam'ın geldiği yere Akdeniz'in ötesine dönmesi gerektiğini söylemiştir. 2016 yılında Daily Österreich adlı yayının baş editörü Wolfgang Fellner Brüksel'de yaşanan saldırılardan sonra İslam'ın yasaklanması gerektiğini savunmuştur. Identitaire Bewegung olarak adlandırılan sağ hareket sözde “İslamlaşmaya karşı” halkı uyaran posterler kullanmıştır. Aşırı sağ eğilimleri olan Özgürlük Partisinin 2016 yılındaki cumhurbaşkanı adayı olan Norbert Hofer pek çok kez İslam'ın Avusturya'nın bir parçası olmadığını ifade etmiş, mülteci hareketlerini ise İslam'ın ülkelerini işgali olarak tanımlamıştır. Avusturya'da yaşayan Müslümanların sayısının gelecek yıllarda artacak olmasının Avusturya için bir tehdit olduğunu belirtmiş ve kamusal alanlarda hicabın yasaklanmasını savunmuştur. Avusturya'da yayınlanan haftalık bir dergi olan Profil'de “Ölüm Saçan İslam” başlıklı bir makaleye yer verilmiş ve makale yazarı Peter Michael cihatla ilgili Kuran ayetlerini bağlamdan çıkararak kullanmış ve İslam'a yönelik suçlamalarda bulunmuştur. Die Presse adlı gazetede yayınlanan bir köşe yazısında yazar Gudula Walterskirchen İslamofobi ifadesinin düşünceleri özgürlüğünü kısıtladığını ve bu ifadenin esasında kökten dinciler tarafından kullanıldığını iddia etmiştir. Der Standard adlı gazetede yayınlanan yazısında gazeteci Hans Rauscher Avrupa'daki Müslümanlara yönelik açık bir mektup yazmıştır. Bu mektupta Rauscher şu ifadeleri kullanmıştır: “Basitçe söylemek gerekirse sizin için din çok önemli ama artık bizim için değil. Size göre İslam tüm hayatınızı kapsayıp düzenlemeli ama biz bu durumdan çok çok uzun zaman önce kurtulduk.” Österreich adlı gazetenin baş editörü İslam ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştır: Terörle mücadele açısından İslam'ın Avrupa'da yasaklanıp yasaklanmaması gerektiğine ilişkin tartışmanın yapılmasına izin verilmeli. Barışçıl İslam ve İslam adına terör arasındaki çizgi giderek bulanıklaşmaktadır. Belediyeye ait kreşlerde, camilerde terörü öven vaazlar verilmektedir.” Özellikle medyanın sürekli İslamofobiyi körüklediği bir ortamda Müslümanlar sıklıkla fiziksel ve sözlü saldırılara maruz kalmaktadır (Günay & Witjes, 2017).

Bu çalışmada söylemsel stratejileri ve temel anlatıları da ele alınmaktadır. Bunlar, diğerlerinin yanı sıra, İslamofobi'nin retoriklerini (Krzyzanowski, 2012) ve “suçlama ve reddetme” ‘söylenmeyeni söyleme’ ve sosyal ve siyasi tabuları kırma söylemsel stratejilerini kullanan FPÖ politikaları ve kampanyaları bağlamında analiz edilmiştir (Wodak, 2009). Bu analizde, siyasi iletişimin klasik ve yeni alanları da ele alınmaktadır. Odaklanılan bu türler arasında, bir yandan, reklam panoları gibi geleneksel siyasi iletişim medyası, diğer yandan ise çizgi roman veya rap şarkıları gibi ‘yeni’ melez türler incelenmektedir (sıklıkla YouTube'da videolar olarak da yayınlanmaktadır). FPÖ, söylemlerin yeniden çerçevelendirilerek farklı medya yoluyla mesajlarını farklı kamu alanlarına ve Avusturya seçmenlerine yaymaktadır.

Örnek vermek gerekirse, 2004 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde, Türkiye'nin AB üyeliği teklifi konusundaki endişeleri, FPÖ'nin kampanyasının çekirdeğini oluşturmuş ve bu da Avusturya'daki diğer siyasi partilerin seçimlerden hemen önceki pozisyonlarını da etkilemiştir. Bütün partilerin önde gelen adayları, Türkiye'nin AB üyeliğine Müslüman bir ülke olması gerekçesiyle karşı olduklarını dile getirmişlerdir (Bunzl, 2005: 506).

Eski FPÖ lideri Haider, Türkiye'nin AB üyeliğinden bahsederken tarihe de atıfta bulunmaktadır: 'Atalarımız ülkemizi Türklere karşı savunmuşlarsa, tekrar içeri girmelerine neden izin verelim?' (Gingrich, 1998: 104). Bu çerçevede FPÖ'nün eski liderinin tarihsel referansları kullanarak yine bir korku yaratmaya çalıştığı gözlemlenme ve daha önce bahsedilen tarihsel ve kültürel argümanları ön plana çıkarmaya çalıştığı anlaşılmaktadır.

Haider'in FPÖ lideri olduğu dönemde, partinin ana sloganı şu şekilde olmuştur: 'Türkiye AB'ye mi giriyor? Bizimle değil' (Bunzl, 2005: 505). Bu bağlamda, 2005 yılında Viyana Belediye Meclisi seçimleri kampanyasında FPÖ, göçmenlik, Türkiye, Türkler ve Müslümanlara karşı çeşitli söylemler kullanmıştır (Strasser, 2008: 180). FPÖ, Avusturya'nın en büyük Müslüman toplumu olan Türk göçmenleri önemli bir tehdit olarak yansıtmıştır. FPÖ'nün lideri Strache, Viyana'yı 1683 kuşatmasından kurtaran yeni Prenses Eugene olarak resmedilmiştir. Avusturya'da aşırı sağ söylemin yaygınlaştırıldığı bir işareti olan bu tutum, yabancı düşmanlığı ve İslamofobinin unsurlarını içeren aşırı sağ propagandaların ilgilerini çekeceğini düşünerek işçi sınıfı ve emekli seçmenlerin desteğini tekrar kazanma ihtiyaçları ile ilgili olabilmektedir. Burada vurgulananlar tarihsel argümanların kullanımınıdır.

2006 seçim kampanyasında; FPÖ, İslam ve Türklüğün Avusturya ve Avrupa ile bağdaşmadığını iddia ederek, 'Türkiye'nin olduğu AB'ye Hayır' gibi sloganlar kullanmıştır (Günay, 2009: 105). FPÖ'nün 2011 yılındaki parti programı aşırılığa karşı olduklarını vurgulamaktadır: Bu Avrupa değerlerinin ve temel liberal-demokratik düzenimizin fanatizm ve aşırılığa karşı kararlı bir şekilde savunulması gerektiğini iddia etmekte ve egemen kültürü sürdürmek ve geliştirmek için harekete geçmeyi içermektedir. Bu çerçevede usulama stratejisi Batı kültürünün üstünlüğünü gizil biçimde savunmaktadır.

İslamofobi, yirminci yüzyılın sonlarında var olsa da, 9/11 sonrasında ideolojik, politik ve sosyal bağlamda Avusturya'da da çok farklı bir ivme kazanmıştır (Allen, 2010: 83). Birçok durumda, radikal sağ popülizm; nativizm, göç karşıtı, Roman karşıtı, bazı durumlarda anti-Semitizm ve Avrupa-şüpheciliği unsurlarını içeren çok çeşitli bir söylem sunmaktadır. Ne var ki FPÖ bağlamında da 9/11 olaylarından itibaren, nativizmin İslam karşıtı bir söyleme evrildiği iddia edilmektedir (Wilson ve Hainsworth, 2012). Bununla birlikte, günümüzde İslam karşıtı söylem, Avusturya'da da özellikle 2000 sonrası dönemde şimdiki aşırı sağ söylemin kilit bir özelliği olarak kabul edilmiştir (Zúquete, 2008).

Popülist radikal sağ tarafından savaş karşıtı faşizm ya da savaş sonrası neo-faşizm ile ideolojik süreklilik şüphesini ortadan kaldırmak amacıyla kullanılan çok daha geniş bir stratejinin parçası olan 9/11 sonrası değişim, İslam'ı ve Müslüman göçmen topluluklarını ulusun, Avrupa'nın ve Batı'nın yeni "rakip düşmanı" olarak nitelendirmek için popülist radikal sağ partiler tarafından değerlendirilmiştir (Art, 2011: 189). Bu durumun genelde Avusturya, özelde de FPÖ tarafından hangi usulama stratejileri, ima yollu stratejiler ve yükleme stratejileriyle kullanıldığını saptamak gerekmektedir. FPÖ'nün İslamofobi'yi benimsemesi, hem Avusturya'da hem de ulus ötesi olarak güçlü seçim ve gündem belirleme avantajları sağlamaktadır. Bununla birlikte daha endişe verici olanı, İslam ve Müslümanlara yönelik radikal söylemin çok daha geniş alanda ana dinleyici kitlelere dokunmakta olduğu ve böylece Avusturya'da da populist sağın İslamofobisi'nin güvenlik endişeleri ve algı ile büyütülmüş bir ırksal-kültürel önyargı biçimi olarak daha derine nüfuz ettiğini ortaya koymaktadır. 1980 ve 1990'lı yıllarda,

Avusturya Sosyal Demokratları ve muhafazakârlar büyük koalisyon kurduklarında FPÖ için ideolojik alan açılmıştır. FPÖ'nin popülist ve elit karşıtı mesajları daha etkili hale gelmiştir (Art, 2011: 190).

Uslamlama stratejilerinden en önemlisinin, FPÖ'nün göçmen karşıtı tutumlarının yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığı ile bağlantılı olduğu ve ulusal ve kültürel kimliğin bir savunusu olarak araçsallaştırıldığı savunulmaktadır (Rydgren, 2005: 251). Dolayısıyla, analizde görüleceği üzere FPÖ bağlamında da göç, İslam ve yabancı karşıtlığı göçmenlerin gruptaki üyeler tarafından bir tehdit olarak algılanmasıyla açıklanmaktadır. Bu çarpıcı süreklilik ve Avusturya'da İslam karşıtlığı söylemi, Osmanlı'nın Viyana kuşatması *topos*'unda da olduğu eski düşman stereotipinin yeni bir versiyonunu sunmuştur. Böylece, tarihi ve kültürel argümanlar yine ön plana çıkmaktadır.

Strache gibi liderler, demokrasiyi ve insan eşitliği ilkesini stratejik olarak kabul etmiş olsalar da, bunu, ev sahibi uluslar ve (özellikle) göçmenler arasında aşılmaz bir kültürel uyumsuzluk iddia eden söylemsel stratejiyi kabul ederek eski stil ırkçılıktan ayrılmak noktasında kullanmışlardır. (Spektorowski, 2003: 111). 9/11'den bu yana, radikal sağ İslamofobik söylemleri gittikçe daha yaygın, içerik bakımından daha radikal, kapsam açısından daha aşırı hale gelmiştir. Avusturya'da İslamofobi, çok yaygın bir şekilde normalleşiyor gibi görünmektedir; çünkü sözde siyasi ve toplumsal ana akımın içinde yer alan inançları derinleştirmiş ve korkuları harekete geçirmiştir.

Daha önce belirtildiği üzere İslam, göç ve yabancı karşıtı söylemlerin yoğunlaştığı tarih 9/11 olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, önemli bir metin daha sonrasında irdeleneceği üzere FPÖ ve ÖVP koalisyonu tarafından ortaya konulan Entegrasyon Anlaşması'dır. Burada Entegrasyon Anlaşması'nın incelenmesindeki ana amaç, 9/11 sonrasındaki durumu analiz etmektir.

Bu bağlamda İslam karşıtlığının kökenlerinin irdelenmesi ve 9/11 öncesindeki durumunun da ele alınması gerekmektedir. İslam korkusu Batı kültüründe derin tarihi ve kültürel köklere sahiptir. Oryantalist soyutlama ve kapsamlı genellemede, Müslüman karşıtı klişelerin yarım yüzyıldan daha fazla bir süredir tarihsel gelişimine izin verilmiştir. Bu çarpıcı süreklilik ve birçok Batı toplumunda İslam karşıtlığı söylemi, eski düşman stereotipinin yeni bir versiyonunu sunmuş, medeniyet, kimlik, insan hakları veya maddi kaynaklar, popülist radikal sağa 9/11'den önce bile eşsiz bir siyasi fırsat alanı sunmuştur. Yeni nesil radikal sağcı popülist liderler ve popülist sağ tarafları her ne kadar, demokrasiyi ve insan eşitliği ilkesini stratejik olarak kabul etmiş olsalar da bunu, ev sahibi uluslar ve (özellikle) göçmenler arasında aşılmaz bir kültürel uyumsuzluk iddia eden daha nüanslı bir bakış açısını kabul ederek eski stil ırkçılıktan ayrılmak noktasında kullanmışlardır (Spektorowski, 2003: 112).

Özellikle, FPÖ'nün 2010 yılındaki Viyana'daki seçim kampanyası incelendiğinde yeni bir siyasi iletişim alanı yarattığı görülmektedir. Eleştirel söylem analizi perspektifine dayanarak, FPÖ stratejilerini ve söylemlerini aşırı sağın medyayı araçsallaştırarak eksik siyasi katılıma karşı özellikle de gençleri hareketlendirmenin bir yolu olarak kullanmaktadır. Burada, tutarlı bir mesaj dizisinin ve söylemsel stratejilerin aktarıldığı çeşitli türleri özellikle vurgulanması gerekmektedir. Avusturya'da sağ popülist söylemin analizi, genel olarak karmaşık olayların 'biz' ve 'onlar' gibi basit ikilenimlere indirgendini göstermektedir. Bu suçlama ve reddetme gibi söylemlerle stratejilerle, ikna edici ve ad populum (ortak tutuma başvurma argümanı) argümanlarıyla, 'hesaplanmış belirsizlik' stratejisiyle birden fazla izleyiciye

hitap ederek gerçekleştirilmektedir. Stratejiler az ya da çok kasıtlı olarak belirli bir sosyal, politik, psikolojik ya da dilsel hedefe ulaşmak için benimsenen uygulama planları (söylemsel uygulamalar dâhil) olarak tanımlanmaktadır (Reisigl ve Wodak, 2009: 94).

Siyasi kampanyalar söz konusu olduğunda, bu stratejilerin büyük ölçüde kasıtlı olduğunu varsayabiliriz. Olumlu benlik ve olumsuz diğer temsillerin makro-stratejilerinin omurgasını oluşturan ikna için en önemli stratejiler, adlandırma stratejileri (olayların/ nesnelere / kişilerin nasıl ifade edildiği), yükleme stratejileri (hangi özelliklerin atfedildiği), ve ‘uslamlama’ stratejileridir (hangi iddialar meşrulaştırılıyor?) (Reisigl ve Wodak, 2009: 93). Bu stratejilerin belirli bağlamlarda gerçekleştirilmesi, yaygın olarak siyasette benimsenen pragmatik araçlar ve *topos* gibi dilsel araçlara dayanmaktadır.

FPÖ’nün 2005 yılında Viyana belediye seçimlerinde İslamofobik söylemsel stratejilerini güçlendirmiştir. Viyana İçin Düello posterleriyle ‘biz Viyanalılar’ ya da ‘daha fazla göç’ arasında tercih yapılması gerektiğini savunmuştur. Bu kampanya posterinde Sosyal Demokrat Haupl, daha fazla göçü savunurken arkasında Viyana’nın en bilinen camii görünmektedir. Yanında Strache görülmekte ‘Biz Viyanalılar’ için çabalamaktadır ve arkasında St. Stephen Katedrali bulunmaktadır. Bu Viyana’nın kent simgesidir ve bir yükleme stratejisidir. Bu posterde, iki bina eşit uzunlukta gösterilmiştir. Gerçekte, Viyana’nın 21.bölgesinde bulunan caminin minaresi 32 metredir, St. Stephen’in ana sütunu ise 136 metredir. Burada bir perspektifleştirme stratejisi kullanılmıştır. Bu İslam karşıtı mesaj, yükleme stratejileriyle güçlendirilmektedir (FPÖ Kampanya Poster, 2012). Bu paragrafta belirtilen dini ve kültürel argümanlarla Müslümanlar dışsallaştırılmaktadır. FPÖ, göçü ve İslam’ı Avusturya ve Avrupa kimliğinin önündeki çetin sorunlar olarak algılamaktadır. Örneğin, 2007 tarihli basın bülteninde FPÖ lideri Strache şu ifadeyi kullanmıştır: “Küreselleşme ve modern göçle karşı karşıya kaldığımız için; kimliğimiz kültürel, dini ve siyasi alanda tehdit altındadır. Mücadele etmezsek İslamcılık baskın gelecek ve tek kültürlü bir gelecek olacaktır” (Strasser, 2008: 183). Burada kullanılan uslamlama stratejisi korku yaratmak, göçmenleri ve Müslümanları tehdit olarak göstermektir. Daha önce dile getirilen 9/11 saldırıları sonrasında, dini, kültürel ve tarihi argümanların harmanlanarak İslam karşıtı söylemin güç kazandığı doğrulanmaktadır.

FPÖ’nün 2009 yılındaki bir posterinde de FPÖ’nün İslam karşıtı söylemi dikkat çekmektedir. Burada radikal İslamcılıkla savaşmanın özgürlüğü ve güvenliği koruma anlamına geldiği iddia edilmektedir. Sonrasında, FPÖ İslamcılığın ötesine geçerek somut eylemlerde bulunmayı önermektedir. Bu eylemler arasında ‘minare ve cami yapımının yasaklanması’, ‘sadece Almanca dua’ ve ‘Türkiye’nin AB üyesi olmaması’ bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye karşıtı argümanlar FPÖ’nün İslamofobik sloganlarında Avusturya’daki Türk toplumu örnek verilerek kullanılmaktadır. (FPÖ Kampanya Poster, 2009).

2010 yılında FPÖ örneğinde, bu söylemle; geleneksel seçim malzemeleri, bir rap şarkısı ve bir karma çizgi roman kitapçığında açıkça gözlemlenmiştir. Bu sefer “işgal eden Müslüman orduları ve göçmenlere karşı”, zulüm ve mağduriyet söylemi açıkça FPÖ’nin stratejisinin merkezinde yer almıştır (Hcstrache, 2012). Burada da Müslümanlar işgalci olarak dışsallaştırılarak yükleme stratejisi oluşturulmaktadır.

FPÖ'nün 2010 Viyana seçimlerindeki söylemi (Viyanalı Kanı - *Wiener Blut*) özellikle dikkat çekicidir. 'Avusturyalı olmayan tehdit' söylemi 'Viyanalı Kanımız için Daha Fazla Cesaret' gibi posterlerle güçlendirilmiştir. Burada yüklemleme stratejisi kullanılarak diğer siyasi partiler 'bizim' Viyanalı çıkarlarımız için korkak tutuma sahip olarak gösterilmiştir. Burada kana yapılan vurgu, nativizmi ön plana çıkarmakta ve biyolojik olarak kurulan gruplar ortaya koymaktadır ve ırkçı bir söyleme yaklaşmaktadır. Kanın saflığı 15. yüzyıldan bu yana ırkçı tutumun önemli bir göstergedir.

FPÖ'nin parti programına göre (2011), "temel egemen üye devletlerin anayasal ilkeleri AB hukuku üzerinde mutlak önceliğe sahip olmalıdır". Bu noktada, AB şüpheli söylem açıkça gözlemlenmektedir. Egemenliğin devrine açıkça karşı çıkmaktadır. Öte yandan, FPÖ'nin parti programı (2011), Avusturya'nın bir göç ülkesi olmadığını vurgulasa da, program, entegre olmuş, Almanca konuşabilen, Avusturya'nın değerlerini tam olarak kabul eden yasal ve meşru göçmenlere izin vermektedir. Yasalar ve kültürel olarak entegre olanlara kalma hakkı tanımaktadır. Öte yandan, FPÖ, kimlerin göç etmesine izin verilmesi gerektiğine ve hangi sayıda olacağına, Avusturyalıların karar vermesini savunmaktadır. Bu çerçevede görülebileceği gibi 'Avusturyalılar- biz' ve 'Göçmenler/Müslümanlar – diğerleri' arasında bir sınır çizme stratejisine başvurulmakta ve iç grup/dış grup ikilemi yaratılmaktadır.

Tüm bu siyasi iletişim araçları FPÖ'nün siyasi iletişiminin biz ve onlar arasında bir bölünme yaratarak, medeni ve medeni olmayan ikilemi yaratmaya çalıştığını göstermektedir. Ötekiler cami ve göç figürleriyle temsil edilirken, St. Stephen Katedrali ve Viyanalılara karşı olarak gösterilmekte ve yorumlanmaktadır. Bu kampanya partinin birçok belgesi ve materyali ile de metinlerarasılığa sahiptir. Viyanalı Kanı adlı rap şarkısı ve 'Mustafa Mizah Dergisi' olarak bilinen yayın bunun örnekleri arasındadır (FPÖ, 2010).

Yine de bu çeşitli araçlar, ek kitlelere hitap ederken göçmenlik ve "Viyana Kanı" gibi aynı konuları ele almaktadır. Çizgi romanın 550.000 tırarajı varken, rap şarkısı YouTube'da yaklaşık 200.000 kez izlenmiştir. Yukarıda belirtilen rap şarkısında göze çarpan pasajlar da bulunmaktadır. Daha da önemlisi, şarkı yalnızca partinin YouTube kanalında değil Viyana'nın en bilinen diskoteklerinden birinde sunulmuştur ve gençlerin seçimlerini hedeflemek için açık bir çaba göstererek belirgin bir şekilde öne çıkmıştır. Bu rap şarkısında İslam, minaret ve müezzinlerin yaygınlaştığı ve Viyana Kanı'nın öne çıkması gerektiği savunulmuştur.⁴ Burada adlandırma stratejileri FPÖ ve Strache için 'halk' ve 'bizim Viyana kanımız' olarak öne çıkarken 'İslamcılar ve İstanbul'da olanlara karşı gösterilmiştir (FPÖ, 2010). Burada vurgulanan nativist ideoloji 'Viyana Kanı' ile önplana çıkmakta ve popülist bir korku temelinde İslam karşıtı bir söylemsel strateji haline gelmektedir.

FPÖ'nün 2010 yılındaki bir mizah dergisinde Osmanlı'nın Viyana Fethi anlatılırken, oradaki görüntülerde Strache, tekrar çerçeveselendirilerek bir kahramana benzeltilmektedir ve sosyal demokrat belediye başkanı örneğinde olduğu gibi elit engellerini aşmaktadır. Burada bulunan bir resimde, Strache bir kılıç tutmaktadır ve erkek çocukla beraberdir. Burada Strache kılıcı erkek çocuğa

⁴ *Islamisten auf dem Vormarsch! Minarett samt Muezzin. Das wollen Rote installieren aber sonst kein Mensch in Wien! . . . Andre Länder, andre Sitten, gerne auch in Istanbul, Istanbul in Wien bingegen, findet nur der Häupl cool. . . . Zu viel Rot und zu viel Fremdes, beides tut hier niemand gut! Deshalb lautet die Parole: Mehr Mut für unser Wiener Blut.*

vermektedir. ‘Eğer Mustafa’ya vurursan bir sosis alacaksın’ Sonrasında çocuk Kara Mustafa’yı başarılı biçimde vurmakta ve bir Viyana sosisi kazanmaktadır. Ancak, “Mustafa” etiketi kullanarak, “Mustafa” stereotipik ve genel bir Türk adı olduğu için için “hesaplanmış belirsizlik” gibi paradigmatik bir durumu tanımlamak mümkündür. Bu nedenle, belirli bir Türk’e (Mustafa) odaklanması, geçmişin ve şimdiki zamanın bir karışımını mümkün kılar ve tüm Türklere yönelik şiddeti meşrulaştırır (FPÖ, 2010: 10–11). Genel olarak politik söylemlerinde ve özellikle de önceki seçim kampanyalarında, FPÖ, akademik araştırmaların yanı sıra, medyada geniş biçimde tartışılan belirli söylemsel kalıplar geliştirmiştir. Bu örnekte görüldüğü gibi kültürel argümanlarla nativist ideoloji güçlendirilerek yabancı ve İslam karşıtı popülist söylem güç kazanmaktadır.

Daha önceki seçim kampanyalarından örnekler, 2006’da “*Daham statt Islam*” (İslam yerine ev) ya da 2009 yılındaki ‘*Abendland in Christenband*’ (Hristiyan’ın ellerinde Batı) sloganlarını içermektedir. Bu tür sloganlar sosyal olarak kabul edilebilir ve yasal olarak izin verilen sınırları düzenli olarak test etse de, ana akım toplum tarafından tanımlanan ahlaki eşikler çoğunlukla ihlal edilmekle birlikte, bir sloganın konuşma özgürlüğünün yasal sınırlarını geçmesi nadirdir. Örneğin, FPÖ Milletvekili Susanne Winter, nefretin kışkırtılması (*Verhetzung*) ve dini öğretilerin aşağılaması suçundan yargılanmış ve mahkûm edilmiştir. FPÖ, İslam dininin kurucusuna ağır hakaretlerde bulunmuştur. Kesin olarak, “provokasyon stratejisi” olarak adlandırılan bu provokatif söylem türü, FPÖ ’nin genel halkı ve özellikle de siyasi rakiplerini bir ikilem içerisine yerleştirmektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi “hesaplanmış belirsizlik stratejisi” ve “provokasyon stratejisi” FPÖ’lerin son söylemlerinin bazı tipik stratejileridir. İkisi de FPÖ’nün on yıllardır söylenen retorik repertuarının bir parçası olmuştur. Provokasyon stratejisi, medyayı haber yapmaya zorlayarak FPÖ’nün gündemine yönelik farkındalığı arttırmayı amaçlamaktadır.. Bu sayede FPÖ’nün gündemi hegemonik olmakta; diğer tüm taraflar ilgili provokasyona tepki göstermekte ve böylece kendi değerlerini ve çerçevelerini ihmal etmektedir. Hesaplanan belirsizlik stratejisi, karmaşık yöntemlerle provokasyon stratejisi ile bağlantılıdır.

Temel olarak, bu strateji, “vatan” için bir tehdit oluşturan dışardan insanlara karşı korunmaya odaklanmaktadır. Bu nativist ideolojinin İslam karşıtı söylemde nasıl çerçeve oluşturduğuna dair önemli bir kanıt sunmaktadır.

Seçim kampanyalarında göçmen karşıtı tutumların kullanılması, nüfusun “yabancı” endişesini uyandırmayı amaçlamaktadır. Son zamanlarda, esas olarak Müslüman göç, Avrupa ve Hristiyan değerleri ve ulusal kimliği için bir tehlike olarak görülmektedir. Sağcı popülist partilerin farklı bir İslam görüşü yoktur, fakat dini köktencilik ve terörizm ile eşitleme eğilimindedirler. Nitekim, göçmenlik ve entegrasyonun somut ve görünüşte olan sorunları abartılmıştır (Wodak 2013: 31).

‘Ejder katili olmalı ve bize demokratik bir biçimde bahşedilen ulusal kimliklerimizin çözülmesine karşı kesin bir direniş göstermeliyiz... Şimdi “tövbe pelerini” (Büßerkutte) [ve artık] yeni bir milletin temelini atma, Avrupa’nın özgür insanları için öz-bilinç geliştirme zamanıdır. Geçmiş on yılların sorumsuz göç politikaları ve özellikle Avrupa’nın İslamlaştırılması tehlikeli bir tehdittir [ve] yine 1683’te (Viyana Osmanlı

orduları tarafından kuşatıldığında) olduğu gibi Avrupa'yı kurtarmanın zamanı gelmiştir. Avrupa, Türkiye'nin "İslami Truva atı" olarak çıkışına odaklanmalıdır" (Strache, 2007).⁵

FPÖ'nün kendisini küçük, dışarıdan bir parti olma durumundan, yerleşik partilerin ana rakibine dönüştürmesi ve hatta onlardan biriyle koalisyon ortağı haline gelmesi göçmen ve İslam karşıtı söylemi sayesinde mümkün olmuştur. FPÖ'nün gelişimi irdelendiğinde, etno-milliyetçi yabancı düşmanlık tutumları olan diğer popülist radikal sağ partiler gibi — göçmen karşıtı söylemi vurgulanmaktadır. Avusturya'nın hiçbir partisi bunu daha önce çekirdek bir siyasi mesele olarak kullanmadığı için, FPÖ'de "monopolize" olduğu düşünülen İslam ve göçmen karşıtı söylem, politika önerilerini formüle etmek ve gerçek politikaları tasarlamak için bir temel teşkil etmektedir.

2002 Yılı "Entegrasyon Anlaşması" ve Eleştirel Söylem Analizi

Bu belge, 1999'dan sonra yeni ÖVP- FPÖ koalisyonu tarafından kabul edilen ilk göç yasası olduğu ve 9/11 saldırılarının akabinde olmasından dolayı seçilmiştir. Ayrıca, yasa haline gelen bu meclis tartışması, FPÖ'nün söyleminin etkisi altında potansiyel bir yabancı düşmanlığı veya ırkçı söylemin bulunması beklendiğinden analiz edilecektir. Bu tarihlerde İslamofobik söylem göç karşıtı söylemin içerisinde yer almıştır.

Entegrasyon Anlaşması, 1997'de çıkan Yabancılar Yasası'nın ve 1997 tarihli Sığınma Yasası'nın ve 1975'teki Yabancı Emek Yasası'nın ardından gelen bir belgedir. "Entegrasyon Anlaşması" bu belgelerin devamı olarak; 9 Temmuz 2002'deki Parlamento tartışmalarının bir sonucu olarak meydana gelmiştir ve aralarında metinlerarası bir bağlantı vardır. Dolayısıyla burada metinlerarasılık, birbirine bağlı bu metinler arasında - hepsi de diğerine atıfta bulunmaktadır - öncekiler ve takip edilecekler arasında bir bağlantı kurmaya hizmet etmektedir. Ne var ki bu bağlamda, bu metinlerarası bağlantının kurulmasına yardımcı olabilecek tek bir belgenin söylem analizi yapılacaktır.

Bu metinlerarası bağlantıya ek olarak, analiz edilecek metin farklı söylemlerin bir parçası olarak görülebilir. Metinler birbirine bağlanabilir, yalnızca tartıştıkları konularda değil, aynı zamanda farklı söylem türleriyle de ilişkilendirilebilirler. Bu nedenle, aşağıdaki parlamento tartışmasındaki "Entegrasyon Anlaşması" ile ilgili söylem, örneğin yabancıların suçluluk oranları, yabancı işsizlik vb. söylemlerle bağlantılı olabilir. Bu da karşılıklı etkileşim ilişkisinin bir örneğidir. Ayrıca, bu farklı söylemler (yabancıların suçluluk oranları, yabancı işsizlik) "Entegrasyon Anlaşması"ndan önce de gözlemlenmektedir veya sonra başka metinlere de dahil edilebilir (Wodak, 2001: 38). Dolayısıyla, İslam ve göç karşıtı söylemsel stratejiler yoluyla, FPÖ'nün Müslümanları ve göçmenleri sorunların kaynağı olarak gördüğü saptanmaktadır.

İlk olarak, yukarıda belirtilen FPÖ'nin söylemi analiz edilecektir. Ayrıca, söylem analizi, argümanı sonuca bağlayan spesifik argümanların ve yanlış olanların argümanlarının ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır. Eleştirel Söylem Analizi, Söylem ve Ayrımcılık ve Dışlama Politikalarında (*Discourse*

⁵ "We must become the dragon-killer and present a decided resistance against the dissolution of our national identities [which are] democratically bestowed upon us... Now is the time to discard the "penitent's cloak" (Büßer Kutte) [and to develop] a new national self-consciousness for the free people of Europe. The irresponsible immigration politics of past decades and in particular the islamising of Europe are a dangerous threat [and] [i]t is again the time to save Europe, as in 1683 [when Vienna was besieged by the Ottoman armies]. Europe was not lost then to Turkey, with its "Islamic-Trojan horse" [and now] [we must] initiat[e]...an exit from the EU ("Raus from this EU") movement."

and Discrimination and in Politics of Exclusion) eserinde Wodak tarafından geliştirilen ırkçılık ve ayrımcılığını analiz eden söylem analizi yöntemine dayanmaktadır. Aşağıdaki örnekte de önceki örneklerde de olduğu gibi, ‘Biz’in pozitif temsili ve ‘Onlar’ın olumsuz temsili haklı kılan argümantasyon stratejileri ve topolar analiz edilecektir.

“Bu sayıları çok ciddiye alacağız, çünkü daha fazla göç veya yeni göçün Avusturya işgücü piyasası için bir tehdit oluşturmasını istemiyoruz ve bu yüzden kökünden başlamak zorundayız. Göçün kökü, Doğu’dan insanların göçü, bir yandan ücret düzeyinde, diğer yandan da iyi sıkı Avusturya sosyal sisteminde yatıyor. Bu nedenle göçmenlerin çoğunun Avusturya’yı hedef olarak göstermesinin nedeni de budur. Bu nedenle yeni önlemler almalıyız.” (Konuşmacı: Peter Westenthaler, S. 52)

Doğu’yu küçümsemeyi ve Avusturya ulusunu ve Avusturya devletini yüceltmeyi amaçlayan kolektif kimlik konusu açıkça anlaşılabilir. Burada ele alınan nativist ideoloji doğrulanmaktadır. “İrkçılık” konusu, göçmenleri Doğu’dan, yani Avrupalı olmayan yerlerden geldikleri yönünde ırksallaştırmak için de açıkça kullanılmıştır. Aynı zamanda refah devleti konusu, göçmenleri Avusturya’nın sosyal sistemin avantajlarından yararlanan olarak tanımlamak için kullanılmaktadır. Ek olarak, bu konuların tümü göçmen karşıtı bir eğilim ile kullanılmıştır. Araştırma sorularının yanıtlanmasında, öncelikle ima yollu stratejiler (*referential strategies*), yüklemeler (*predication strategies*) ve uslamlama stratejilerine odaklanılmıştır. Burada kullanılan ima yollu stratejiler asimilasyondur: “sosyal aktörler, çoğul olarak gerçekleşen gruplar olarak imada bulunma”, özellikle kollektifleştirme biçimi, sosyal aktörlere niceliklerini belirtmeden gruplar olarak atıfta bulunulurken kullanılır (Wodak, 2001: 53). Burada ‘biz’ kelimesinin kullanımı, tüm Avusturya ulusunu bir grup (*ingroup*) olarak tanımlamak amacıyla doğudaki insanları grup dışı olarak sınıflandırmıştır.

Ayrıca, yükleme stratejisinin sosyal grupları olumsuz göstermeye ya da takdir etmeye yarayan, olumlu ve olumsuz diğer temsillerde kullanılması da burada mevcuttur. Burada Avusturya sosyal sisteminin olumlu özelliğini kullanarak Avusturya ulus devletinin olumlu bir sunumunu dile getirmektedir.

Uslamlama stratejisi açısından incelendiğinde, tehdit topoları, göçmenleri Avusturya işgücü piyasasına tehdit olarak gösterme amacıyla kullanılmaktadır ve bu tehlike için göçün önlenmesi veya ortadan kaldırılması için belirli önlemlerin alınması gerekmektedir. Üstelik konuşmacı, aslında kimin göçmen olduğunu belirtmeyerek belirsiz bir dil kullanmaktadır ve onları “Doğu’dan insanlar” olarak sınıflandırarak popülist bir yaklaşım kullanmaktadır. *Topos of pro bono nobis* (bizim avantajımıza) toposu *pro bono publico* (herkesin faydasına) ile ilişkilendirilir. Burada ‘biz’ Avusturya ulusudur, ‘onlar’ ise göçmenlerdir. Avusturya ulusunun göçü durdurarak Avusturya emek piyasasını koruması savunulmaktadır (Wodak, 2001: 53). Burada görülen Müslümanların, yabancıların ve göçmenlerin sorunlarının kaynağı olarak ele alınarak dışsallaştırılması ön plana çıkmaktadır.

Aşağıdaki örnekte istihdam sorunu konusu, göçmenler hakkında, özellikle de bunlar arasındaki yüksek işsizlik düzeyi hakkında olumsuz bir şekilde konuşurken göçmen karşıtı bir anlamda kullanılmaktadır. Ayrıca, FPÖ kendini göçmenlik ve entegrasyon sorunlarını çözebilecek bir parti olarak gösterir. Siyasi rakiplere yönelme konusu, göçmen karşıtı yönelim ile uygulanmıştır. Göçmenleri suçlu olarak etiketleyerek göç karşıtı bir uslamlama stratejisi kullanılmaktadır:

“Bugün burada entegrasyon hakkında konuşmamız, burada yaşayan göçmenler için daha iyi entegrasyon önlemleri hakkında konuşmamız, SPÖ'nün saltanatının başarısızlığını gösteriyor. Siz, SPÖ, entegrasyonu ve entegrasyon yasalarını oluşturmayı hem işsiz göçmenlerin en çok olduğu Viyana'da ve federal düzeyde başaramadınız. Bu nedenle göçmenler arasında bu kadar yüksek bir işsizlik oranına sahibiz, bu nedenle göçmenler arasında nispeten yüksek bir suçluluk seviyesine sahibiz ve bu hükümetin bu şikayetleri önlemek, sahip olduğunuz şikayetleri ortadan kaldırmak için görev almasının nedeni budur. Bu bölgeyi de temizliyoruz bayanlar baylar! (Peter Westenthaler, 2002: 53)”

Aşağıdaki ifadede suçluluk toposu göçmenleri suçlu olarak göstermeye yaramaktadır. Burada *pars pro toto* safsatası kullanılmış ve çoğu göçmenin hem suçlu hem de işsiz olduğu önyargısı saptanmıştır. Burada yükleme stratejisi de suçlu ve işsiz göçmen tanımıdır.

“Göç politikamız Avusturya'nın bir göç ülkesi olduğu iddiasıyla karakterize edildi, bu göçmenlik ülkelerinde mevcut göçmenlik düzenlemeleri ve gereklilikleri öngörülmedi. Dediniz ki, isteyen herkes gelebilir. Fakat daha sonra insanlara olan şey, sizin için aşağı yukarı aynıydı. Bu nedenle, bugün Avusturya'da 20 yıl yaşamış olan ve hatta Almanca konuşamayan, dolayısıyla sosyal hayata katılmayan ve dolayısıyla bütünleşmemiş işsiz ve suç işleyen birçok yabancı var ” (Konuşmacı: Dr. Helene Partik-Pablé, 2002: 70).

Çok açıkça görüldüğü gibi göç karşıtı söylemsel strateji yoluyla, yabancılar ve göçmenler sorunların kaynağı olarak görülmektedir.

Aşağıdaki örnekte ise, AIDS bulaşmış göçmenlerin ırksallaştırıldığı ve Avusturya halkının sağlığı için potansiyel bir tehdit oluşturdukları gerekçesiyle damgalandığı örnek gösterilmektedir. Burada da dile getirilen nativist ideoloji söylemleri çerçevelemektedir. AIDS ile enfekte olmuş göçmenlerin Avusturya'ya oturma izni verilmesi dışında bırakılması önerisi ırkçı tutumları ortaya koymaktadır. AIDS ile enfekte olmuş göçmenlerin ilk kez ikamet statüsü elde etmekten, yani Avusturya'da göçmen statüsü elde etmekten muaf tutulması gerekçesini vurgulamaktadır.

“AIDS bulaşmış göçmenlere Temmuz 2000'den itibaren Yeni Zelanda'da oturma izni verilmeyecek. üst düzey bakanlar, ülkede iki yıldan daha uzun süre kalmak isteyen göçmenler ve mülteciler için zorunlu bir AIDS testi konusunda anlaşılabilir. Bayanlar ve Baylar! Avusturya'da ilk kez ikamet statüsü verilmesi için sağlık sertifikası ne damgalama ne de tacizdir, ancak Avusturya halk sağlığı için tehlikelerden kaçınmak için kesinlikle gerekli bir önlemdir (Konuşmacı: Hermann Reindl, 2002: s.89).”

Burada tehdit toposu AIDS'li kişilerin ülkede göçmen olarak kabul edildikleri takdirde bir tehdit oluşturacağını vurgulamaktadır. Göç politikasında bu yöde kısıtlama Avusturya'nın kamu sağlığına herhangi bir tehlikeyi önleyecektir. Örnek toposu, diğer ülkelerin göçme politikalarına kendi göç politikalarını meşrulaştırmak için kullanılmaktadır. Diğer ülkeler kabul ettiyse, o zaman Avusturya'nın da kabul etmesi gerektiğine yönelik bir usulama stratejisidir.

Sonuç ve Tartışma

FPÖ'nün olumlu yükleme stratejisi Avusturya ulusunu yüceltmek olarak gözlemlenmektedir. Olumsuz yükleme stratejisi ise Avusturya'da göçmenleri ve Müslümanları hedef almaktadır. Bu çerçevede, FPÖ'nün seçkinleri tarafından üretilen metinlerin söylemlerinin diğer söylemler üzerindeki potansiyel hegemonik etkileri de göz önüne alındığında, FPÖ'nün benzersiz söyleminin Avusturya parti sisteminde ve tüm siyasi kurumda “tekelleşmiş” olduğu görülmektedir. Bu durumda, göç konusundaki bir söylem yalnızca meclis tartışmalarıyla değil, aynı zamanda parti programlarıyla, milletvekillerinin konuşmalarıyla da ilişkilendirilebilir. Sonuç olarak, söylemler, farklı konuların çeşitliliğini test ederek

içerikleriyle ilgili toposların ortaya çıkacağı, parlamenter tartışmaların ve kendi özel bağlamlarının analizi bağlamında bir araç olarak hizmet etmektedir. Daha sonra, toposların ve uslamlama/ima yollu/yükleme stratejilerinin kullanımı, karar alma düzeyinde ve kurumun şekillendirilmesinde bir etki yaratabilmektedir. Bu söylem, dolaylı ve doğrudan olarak Avusturya siyasetinde etkili olmuştur. Doğrudan etkisi yeni yasaların yürürlüğe girmesiyle ve dolaylı olarak da parlamento tartışmaları, parti programlarıyla gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle FPÖ'nün söylemleri kullanarak basitçe siyaset değiştirme yeteneğine sahiptir.

Bu çalışmada söylemsel stratejilere odaklanıldığında, İslam'ın Avusturya'daki görünür varlığının, Avusturya ve Batı medeniyetine bir tehdit oluşturduğu iddia edilmekte; yabancıların, göçmenlerin ve özellikle de Müslümanlar'ın geriye dönük ve genel olarak Avusturya/Batı normatif değerleri ile çeliştiği öne sürülmekte ve dolayısıyla Avusturya/Batı toplumlarına entegre olamadıkları savunulmaktadır. FPÖ; İslam, göç ve yabancı karşıtı söylemsel stratejiler yoluyla, popülist radikal sağ partiler yabancı düşmanlıklarını ve ayrımcı konumlarını dışsallaştırmakta ve Müslümanları sorunların kaynağı olarak ele almaktadır. Birçok sosyal bilimci, yaygın bir popüler yabancı düşmanlığının varlığını, popülist radikal sağ partilerinin ortaya çıkmasının tek nedeni olmamakla birlikte, en önemli nedenleri arasında olduğunu öne sürmektedir. Avusturya'da da İslam karşıtı anlatının normalleşmesi de göze çarpmaktadır. İslam karşıtı söylemlerin çok sayıda düzlemde gerçekleştiği görülmektedir. FPÖ'nün İslam karşıtı anlatısı, kendi içsel yabancı düşmanlıklarını dışsallaştırmasını ve sonrasında da Müslümanları Avusturya'daki sorunların ve hoşgörüsüzlüğün kaynağı olarak inşa etmelerini sağlamıştır. Böylece bu partiler kendilerini Avrupa toplumunun ve kültürel mirasın savunucuları olarak konumlandırmaktadır. Avusturya'daki İslam varlığının ortaya çıkardığı iddia edilen tehdide karşı Avusturya kültürünün savunulmasında bir birleşme savunulmaktadır.

Bu eğilim, 9/11'den bu yana rahatsız edici bir ivme kazanmış ve ardından dünyanın farklı bölgelerinde yaşanan terörist saldırılarından sonra ivme kazanmıştır. Bununla birlikte, bu varoluşsal düşmanlığın temelinde İslamın ve Müslüman toplulukların ötekileştirilmesi yer almaktadır. Bu olgu, FPÖ örneğinde de Viyana'nın Fethi örneğinde de görüldüğü gibi tarihsel olarak kök salmıştır. Avrupalı olmayan göçmen toplulukları hakkındaki nativist kaygılar yoğunlaştırırken, popülizm güçlenmiş ve 1990'lı yıl boyunca önem kazanmaya devam etmiştir. Diğer bir deyişle, o zamanlar Avusturya'da İslam'a düşmanlık, daha baskın olan göçmen karşıtı söylemlerin önemli bir parçasını oluşturmuştur. İslam karşıtlığı geniş çaplı ötekileştirmenin en önemli parçası haline gelmiştir.

Literatür, sosyal medya ve siyasi kaynakların gözden geçirilmesi yoluyla, bu çalışma, FPÖ'nün göç, İslam ve yabancı karşıtlığını içeren söylemlerin birkaç tartışmaya dayandığını ortaya koymaktadır. Örnek vermek gerekirse, FPÖ'nün İslam karşıtı söylemi, Müslümanların Avrupa'yı İslamlaştırmak istediğini öne sürerek kaygıları ve korkuları harekete geçirmeye çabalamaktadır. Bu minvalde, nativizm ve popülizm temelinde işleyen bu göç, İslam ve yabancı karşıtlığının FPÖ'nün söylemsel stratejilerinin merkezinde olduğu savunulmaktadır. Ayrıca, FPÖ'nün İslam karşıtı söylemi, Müslümanları demografik bir tehdit olarak konumlandırmaktadır. Bu algılanan tehdit, Müslümanların Avrupa'yı ele geçirmesi için bir araç olarak görülmektedir. Müslümanlar aynı zamanda ekonomik bir tehdit olarak sunulmakta ve yerli nüfusun finansal kaynaklarına bir tehdit olarak değerlendirilmektedir.

İslam, göç ve yabancı karşıtı söylemsel stratejiler yoluyla, FPÖ yabancı düşmanlığını ve ayrımcı konumlarını dışsallaştırmakta ve Müslümanları sorunların kaynağı olarak ele almaktadır. Böylece, Müslüman karşıtı tutumlarını, Avrupa'daki Müslümanlar tarafından algılanan tehdide karşı gerekli bir yanıt olarak sunmakta ve kendilerini Avrupa toplumunun ve kültürünün savunucuları olarak görmektedirler.

Bunun yanında FPÖ'nün ayırt edici özelliklerinden en önemlisi siyasi söylemlerini büyük ölçüde göçmen karşıtlığı üzerine kurgulamalarıdır. Bu bağlamda, 9/11 olayları, göçmen karşıtı söylemin güçlenmesinde önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilmelidir. Aynı zamanda göçmen karşıtlığı, İslam ve sembollerine olan karşıtlıkla beraber ifade edilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, FPÖ, göçün yoğunlaşmasıyla işsizliğin ve suç oranlarının arttığı iddiasında bulunarak, toplumun bir kesimini etkilemeyi başarmıştır.

Göç karşıtlığı, İslam ve sembollerine olan karşıtlık ve yabancı karşıtlığının FPÖ'nün açıklamada ön planda yer aldığı iddia etmek mümkündür. FPÖ, göçmenlere, Müslümanlara ve yabancılara karşı toplumda var olan kaygı ve korkuları yaygınlaştırmakta ve bir ötekileştirme politikası izlemektedir. FPÖ söylemleri arasında, göçmenlerin suç oranlarını yükselttiği, refah devletinin suiistimali, yerli halkın iş olanaklarını azalttıkları, eğitim ve sağlık standartlarını düşürdükleri ve kadınlara baskı uyguladıkları tezleri mevcuttur. Özellikle refah şovenizmi, popülist radikal sağ partilerin göçmen karşıtı söylemlerinde ön planda yer almaktadır. Refah şovenizmi, bu çerçevede, zengin ve sanayileşmiş ülkelerin bu zenginliklerini göçmenlerle paylaşmayı reddetmesi olarak yorumlanabilir. Özellikle refah devleti uygulamalarının suiistimali konusu söylemlerde geniş yer kaplamaktadır. Dahası, göçmenlerin iş piyasasında ücretlerin düşmesine neden oldukları tezi işlenmektedir. FPÖ, yerli halkın refah devletine ve iş kaynaklarına erişimde öncelikli olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Kısaca, FPÖ'nün kültürel farklılık nosyonuna dayanan kapsamlı bir alternatif ideoloji geliştirdiği savunulmaktadır. Bu ideolojinin temel unsurları arasında istikrarlı bir İslamofobi, ve göç ve yabancı karşıtlığı bulunmaktadır. Bu süreçte popülist radikal sağ, kendisini temel olarak tehdit içeren bu unsurlara karşı Avrupa kimliği anlayışını savunan bir direniş hareketi olarak konumlandırmaya ve ilerletmeye çalışmaktadır.

Yaygın bir popüler yabancı düşmanlığının varlığının, popülist sağ partilerinin ortaya çıkmasının tek nedeni olmamakla birlikte, en önemli nedenleri arasında olduğunu öne sürülebilir. Bununla birlikte, çok az kişi bu ilişkinin karşılıklı doğasına çok dikkat etmiştir. Bu bağlamda, FPÖ gibi bir partinin ortaya çıkmasının bir toplumda yabancı, göç, İslam karşıtlığının güçlenmesinin bir sonucu olabileceğine de dikkat çekmiştir. Bu tür 'yeni' veya kültürel 'ırkçılık', yabancı düşmanlığı kavramına, yani farklı ya da 'garip' olan bireylerden duyulan korkuya yakın durmaktadır.

Odaklanılan türler arasında, bir yandan, reklam panoları gibi geleneksel siyasi iletişim medyası, diğer yandan ise çizgi roman veya rap şarkıları gibi 'yeni' melez türler incelenmektedir (sıklıkla YouTube'da videolar olarak da yayınlanmaktadır). FPÖ, söylemlerin yeniden çerçevelendirerek farklı medya yoluyla mesajlarını farklı kamu alanlarına ve Avusturya seçmenlerine yaymaktadır. Özellikle, FPÖ'nün 2010 yılındaki Viyana'daki seçim kampanyası incelendiğinde yeni bir siyasi iletişim alanı

yarattığı görülmektedir. Eleştirel söylem analizi perspektifine dayanarak, FPÖ stratejilerini ve söylemlerini aşırı sağın medyayı araçsallaştırarak eksik siyasi katılıma karşı özellikle de gençleri hareketlendirmenin bir yolu olarak kullanmaktadır.

Özetle, FPÖ'nün göçmen karşıtı tutumlarının yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığı ile bağlantılı olduğu ve ulusal ve kültürel kimliğin bir savunusu olarak araçsallaştırıldığı savunulmaktadır (Rydgren, 2007: 251). Dolayısıyla, analizde görüleceği üzere FPÖ bağlamında göç, İslam ve yabancı karşıtlığı göçmenlerin gruptaki üyeler tarafından bir tehdit olarak algılanmasıyla açıklanmaktadır. Bu çarpıcı süreklilik ve Avusturya'da İslam karşıtlığı söylemi, Osmanlı'nın Viyana kuşatması topos'unda da olduğu eski düşman stereotipinin yeni bir versiyonunu sunmuştur.

Tüm bu siyasi iletişim araçları FPÖ'nün siyasi iletişiminin biz ve onlar arasında bir bölünme yaratarak, medeni ve medeni olmayan ikilemi yaratmaya çabaladığını göstermektedir. Ötekiler cami ve göç figürleriyle temsil edilirken, St. Stephen Katedrali ve Viyanalılara karşı olarak gösterilmekte ve yorumlanmaktadır.

Kaynakça

Allen, C. (2010). *Islamophobia*. Farnham: Ashgate.

Ionescu, G., & Gellner, E. (1970). *Populism: Its Meaning and National Characteristics*. New York: Macmillan Press.

Anadolu Ajansı (2017). “Avusturya'da tartışmalı yabancılar yasası yürürlükte”, *Anadolu Ajansı*, 1 Kasım, 2017, <http://aa.com.tr/tr/dunya/avusturya-da-tartismali-yabancilar-yasasi-yururlukte/953730> [10.05.2019]

Art, D. (2011). *Inside the radical right: The development of anti-immigrant parties in Western Europe*. Cambridge University Press.

Bunzl, M., (2005), “Between anti-Semitism and Islamophobia: Some Thoughts on the New Europe”, *American Ethnologist*, Vol. 32, No.4, ss.499-508.

Canovan, M. (1999). “Trust the people! Populism and the two faces of democracy”. *Political Studies*, 47(1), 2–16.

Cutts, D.C., Ford, R. ve Goodwin, M.J. (2011). Anti-Immigrant, Politically Disaffected or Still Racist After All? Examining the Attitudinal Drivers of Extreme Right Support in Britain in the 2009 European Elections. *European Journal of Political Research*, 50 (3), 418-440.

Deutsche Welle (2016). Avusturya eleştirilerin odağında. Deutsche Welle, 28 Nisan 2016. <http://www.dw.com/tr/avusturya-ele%C5%9Ftirilerin-oda%C4%9F%C4%B1nda/a-19223204>. [01.04.2020]

Deiwiks, C. (2009). Populism. Living Reviews in Democracy, <http://www.livingreviews.org/lrd-2009>

Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge, UK: Polity Press.

FPÖ (2010) Sagen aus Wien. <http://www.hcstrache.at/home/?id=80> [11.05.2020]

FPÖ (2011). Party Programme of the Freedom Party of Austria (FPÖ), (2011), www.FPÖe.at [16.04.2019]

FPÖ Kampanya Poster (2012): “Duel over Vienna. You have the Choice’ (Duellum Wien”. Sie haben die Wahl), 2005 Kaynak: http://www.hcstrache.at/downloads/folder_duellumVienna.pdf [15.01.2019]

FPÖ Kampanya Poster (2009): “Out with Mosques and Minarets’ (Aus für Moscheen und Minarette)”, 2009. http://www.hcstrache.at/downloads/wir_wiener_nov2009_low.pdf (22.04. 2019).

Gingrich, A., (1998). “Frontier Myths of Orientalism: The Muslim World in Public and Popular Cultures of Central Europe”. In: B. Bojan and B. Borut (eds.) Mediterranean Ethnological Summer School 2, *Institute for Multicultural Studies*, Ljubljana, ss. 99-127.

Günay, C., & Witjes, N. (2017), *Border politics : defining spaces of governance and forms of transgressions*, Basel: Springer International Publishing.

Hafez, F. (2017), “Austria’s New Programme for Government. En Route to a Restrictive Policy on Islam?”, *Qantara*, 21.12.2017. <https://en.qantara.de/content/austrias-new-programmefor-government-en-route-to-a-restrictive-policy-on-islam> [01.05.2019]

Hafez F. ve Bayraklı E. (2017). “Islamophobia in Finland: National Report 2016” in: Enes Bayraklı & Farid Hafez, *European Islamophobia Report 2016*, Istanbul, SETA, 2017.

Hafez, F. (2016). Islamophobia in Austria. In *European Islamophobia Report 2015*, ed. Enel Bayraklı and Farid Hafez, 21–47. Ankara: SETA.

Halhalli, B. (2021). Fransa Ulusal Birleşme Partisi ve Göçmen Karşıtlığı. İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, (INIJOSS), 10(1), 170-190

Halhalli, B. (2020). Avurpa’daki Aşırı Sağ Partilerin İdeolojik Yapısı . Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10 (20), 450-471. <http://dergipark.org.tr/tr/pub/duibfd/issue/57937/803712>

Hawkins, K. A. (2009). “Is Chávez populist? Measuring populist discourse in comparative perspective”. *Comparative Political Studies*, 42(8), 1040–1067.

HcStrache.at (2019). Strache İnternet Sayfası <http://www.hcstrache.at/home/?id=48> (16.03.2019]

Howanietz, M. (2013): *Für ein freies Österreich. Souveränität als Zukunftsmodell*. Vienna: Freiheitlicher Parlamentsklub.

Howard, M. M., (2001). “Can Populism be Suppressed in a Democracy?”, *East European Politics and Societies*, Vol.14, No.2, ss.18-32.

Ichner, B. (2017), Spitzenkandidaten beziehen Stellung zum Islam, *Kurier*, 02.10.2017. <https://kurier.at/chronik/wien/spitzenkandidaten-beziehen-stellung-zum-islam/289.067.501> [04.04.2019]

Krzyzanowski, M. (2012). “From anti-immigration and nationalist revisionism ton Islamophobia: Continuities and shifts in recent discourses and patterns of political communication of the Freedom Party of Austria (FPÖ)”. In R. Wodak, M. KhosraviNik and B. Mral (der.). 135–148.

Lubbers, M. Gijsberts, M. Ve Scheepers , P. (2002). Extreme Right-Wing Voting in Western Europe. *European Journal of Political Research*, 41 (3), 345-378.

Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mudde, C., & Katwasser, R. (2017). *Populism. A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Partik-Pable, Helene (2002), Integration Agreement http://www.parlament.gv.at/PG/DE/XXIV/NRSITZ/NRSITZ_00031/fname_170529.pdf#search=%22juli%202002%22 [20.03.2019]

Reisigl, M., & Wodak, R. (2001). *Discourse and Discrimination: Rhetorics of Racism and Anti-Semitism*. London: Routledge.

Reisigl, M. & Wodak, R. (2009). The Discourse- Historical Approach (DHA). Ruth Wodak, Michael Meyer (Ed.). *Methods for Critical Discourse Analysis* (2. Revised Edition). London: Sage.

Reindl, H. (2002), Integration Agreement

http://www.parlament.gv.at/PG/DE/XXIV/NRSITZ/NRSITZ_00031/fname_170529.pdf#search=%229.%20Juli%202002%22 [21.02.2019]

Rydgren, J. (2005), “Is extreme right-wing populism contagious? Explaining the emergence of a new party family”, *European Journal of Political Research*, 44: 413–437.

Rydgren, J. (2007). The Sociology of Radical Right, *The Annual Review of Sociology*, 33: 241-62.

Spektorowski, A. (2003). “The New Right: Ethno-Regionalism, Ethno-Pluralism and the Emergence of a Neo-Fascist ‘Third Way.’ *Journal of Political Ideologies*, 8 no. 1: 111–130.

Stenprot (2014): Stenographic record of the 44th session of the National Council of the Republic of Austria. XXV. legislative period. 22. Ekim, 16-19.

Stenprot (2015a): Stenographic record of the 75th session of the National Council of the Republic of Austria. XXV. legislative period 21. Mayıs, 138–144.

Stenprot (2015b): Stenographic record of the 104th session of the National Council of the Republic of Austria. XXV. legislative period, 24. Kasım, 35-38.

Stenprot (2015c): Stenographical Protocol of the 89th Session of the National Council of the Republic of Austria. XXV. Legislative period, 1 September, 65-70.

Stenprot (2016b): Stenographic record of the 132nd session of the National Council of the Republic of Austria. XXV. Legislative period, 15 June, 31-34.

Strache (2017), FPÖ-Bundesparteitag: Strache: “Nein, Islam ist kein Teil Österreichs”“, Kronen Zeitung, 04.03.2017,; <http://www.krone.at/oesterreich/strache-nein-islam-ist-kein-teiloesterreichs-fpoe-bundesparteitag-story-557250> [29.04.2019]

Strache (2007). Europa-Kongress on 6 October 2007. see “Kongreß der Republikaner”, <http://www.rep.de/content.aspx?ArticleID=7fc08d65-7502-42d9-94c4-4ce5f90a25b8> [11.04.2019]

Strasser, S., (2008), “Europe’s Other: Nationalism, Transnationals and Contested Images of Turkey in Austria”, *European Societies*, Vol.10, No.2, ss.177-195.

Swyngedouw, M., & Ivaldi, G. (2001). “The extreme right utopia in Belgium and France: The ideology of the Flemish Vlaams Blok and the French Front National”. *West European Politics*, 24(3), 1–22.

Taggart, P. (2000). *Populism*. Buckingham: Open University Press.

Taras, R. (2012). *Xenophobia and Islamophobia in Europe*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Westenthaler (2002), Integration Agreement, http://www.parlament.gv.at/PG/DE/XXIV/NRSITZ/NRSITZ_00031/fname_170529.pdf#search=%22Juli%202002%22 [11.04.2019]

Weyland, K. (2001). Clarifying a Contested Concept: Populism in the Study of Latin American Politics, *Comparative Politics*, 34 (1), 1-22.

Wilson, R. ve Hainsworth, P. (2012). *Far-Right Parties and Discourse in Europe: A Challenge for Our Times*. Brussels: European Network Against Racism.

Wodak, R. (2001). *Discourse and discrimination: Rhetorics of Racism and Antisemitism*, Routledge, London, UK.

Wodak, R. (2013). ‘Anything Goes!’ - Haiderization of Europe. In R. Wodak, M. KhosraviNik, & B. Mral(Eds.), *Right-wing Populism in Europe: Politics and Discourse*. London: Bloomsbury.

Wodak, R. (2015). *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*, Londra: Sage Publication.

Zimmermann, M. (2017), “Faßmann im SN-Interview: Integration ohne Kopftuch”, *Salzburger Nachrichten*, 05.01.2017. 29 Aralık 2017 <http://www.salzburg.com/nachrichten/oesterreich/politik/sn/artikel/fassmann-im-sn-interview-integration-ohne-kopftuch-228832/>. [09.04.2019]

Zúquete, J. (2008) The European extreme-right and Islam: New directions?, *Journal of Political Ideologies*, 13:3, 321-344, DOI: 10.1080/13569310802377019